



állít fel

ember 3. A... Halmu... hivatal meg... inforgalmi in... működni más... mintájára. A... dát is fog kül... ermészeti szép

egy tábor... obájában

ember 3. Mad... odájában ma... te Ionescu tá... n jelent meg... ham érte és... okot mentők... kórházba.

szabad-

ember 3. Ca... vével kaposo... ttak napvilá... megállapítják... padságon van... nyek között

lálják... rvostan-

ember 3. A... intervenció... niszter meg... kultácson azok... zítő év anya... ító klasszifi... ltassanak az... tából, hanem... tőknek, hogy... a vizsgát. Az... vizsgának a

k vám... etlenülé... ozattal

uj csehszlo... lenné teszik... A határrend... goruan tart... sekhez s még... engednek be... azó hölgyek... al terhelték... k a csokro-

eltartani... jó be... alatal

Normandie... már hozzá... elkészítésé... y évig fog... technika és... ják felhasznál... en.

átadásához 43... gr. dísznó... használtak

ció. A Sport... (ék). Két ha... el, 500 illusz... svázson kö... 8 lej Lepage... (portó... etel.

Lapkiadó Rt... da Baron L... telefon 9-77.

Posta postala... te in num... 194.716 929.
Szerkesztőség... a kiadóhiva... tal: Cini-Ko... lozavár, Str...
Baron L. Pop (v. Brassai... telefon: 9-77. Előfizetel... Havonta 118, negyedve... re 509, egészve 1200 le... ldre: Havonta 1. negyed... lre 5, egészve 18 dollár. Ir... tetések díjazása szerint. Az „ÚJ... KELET” az erdélyi és bánági... dóság egyetlen napilapja. Cik... eink utánnymását csak a for... megjelölésével engedjük meg

ÚJ KELET

ESZDŐPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését nem vállaljuk. Fe szerkesztő dr. Marton Ernő, Felsős szerkesztő Jámber Ferenc, Baktarcsi szerkesztő: Hátszegi Prof. Dr. St. Osztonia Nr. 81.
Szombati, 1932 NOV. 5.
5693. EV. XV. EVE.
CHESVAN 6. 251. SZAM

A szentek országa

Romániáról van szó. Erről az országról, amelyet éveken át a panamák és panamisták hónapok neveztek rosszindulatú rágalmazók. Nos, Románia rehabilitálva van. Nálunk ahol minden kényes kérdést elintéznek egy törvénnyel, ehhez a rehabilitáláshoz is elegendő volt a parlament szavazata. Három hete, hogy kihirdették a köztisztviselők és közhivatali betöltöttek vagyónának ellenőrzéséről szóló törvényt. Azt hitte volna az ember, aki az elmúlt tíz esztendő alatt újságot olvasott Romániában, hogy a örvény kihirdetése után a vagyonellenőrzési kérvények lavinája fog a bíróságokra zudulni. És pellenégre állítják mindazokat, akik fenéki merítették az államvagyont fizekából. Azt is hitték egyesek, hogy a törvény által megfélemlített panamisták magukkal fogják az ellopott pénzeket az állam kasszájába visszacsémpészni, mielőtt reájuk sütnék a becselenség bélyegét. Három hét telt el azóta — és sehol semmi. Egyetlen egy kérés sem érkezett be a bíróságokhoz, a baksis csinos légiókra menő levágai ellen. Egyetlen egy sem. Mindenki becsületes uton szerezte vagyonát Romániában, a szentek országában.

A hangosfilm internacionáléja

Három éves körülbelül a hangosfilm. Hrom év óta meglevenedett a vásznon lepergő fotográfiák cselekménye, zene és előző — a legközelebbi kifejező minden akciónak — művészi formálták a fénykép-szalagot és ahogy a rádió idehozza a fül számára az angol, német és francia muzsikát, úgy a hangosfilm közvetíti nekünk a nemzetközi színeset és ének-művészet legjobbjainak teljesítményét. Három év óta fejlődésben van a modern technikának ez a bámulatos vívmánya. Az első év a próbálgatások kísérletezések esztendeje volt, az utóbbi két esztendő termeléséről a következő berlini kiállítás számol be: A nagyközönség alha tudja, hogy az egyes filmgyárak milyen produkcióképesek? Rendelkezésre áll megbízhatóan pontos statisztika, amely a világ hangosfilm-termeléséről a következő adatokban számol be: Az 1932 és 1933-as években Amerika körülbelül 400 hangosfilmet produkált, illetve Franciaország 90, Olaszország 15 filmet készített. Összesen tehát a nagyállamok filmprodukcója két év alatt 775 hangosfilm.

Fel kell jegyezni ezt, mint jelentős eseményt, mert a kevés produktumok egyike a hangosfilm, amelynek a válság közepén is szokatlan nagy a fejlődési területe. Népszerűbb az operánál, a színházi előadásoknál. Mindez nem utolsósorban azért, mert a hangosfilm a művészet internacionáléján át jelenti a technika és a jóízű magasrendűségének nemzetköziségét: egy magasabb nívó, amire mindnyájan törekszünk. Nivóra, amit nem sajátíthatnak ki egyesek, hanem amire joga van mindenkinek, aki ezen a világon él és hajlandó munkájának erejét a közönség rendelkezésére bocsátani.

Mi lehet megtiltani a virágnak?

A költő szerint a virágnak nem lehet megtiltani, hogy ne nyíljon, amikor jön a kikelet. Van azonban olyasmi is, amit meg lehet tiltani a természet eme legszubbilisabb termékének. Meg lehet tiltani neki, hogy legitim utca átlépje a legújabb országhatárokat, jelen esetben Csehszlovákia határait. Tilos a virágnak, mely Itália kék ege alatt, a Provence daltelt mezőin, vagy Erdélyi béréin termett arra vetemednie,

Lemondott a Jugoszláv kormány

Belgrád, november 4. A jugoszláv kormány a tegnapi nap folyamán beadta lemondását. A lemondásnak súlyos belpolitikai okai vannak és elsősorban a Horvátországban még ma is dúló, véres harcokban kirobbanó felkeléseknek tulajdonítható, amelyeket a kormánynak a mai napig sem sikerült lecsereznie. Van azonban egy másik oka is a lemondásnak, nevezetesen az, hogy a jelenlegi kormányt még a saját pártok nélkül működő parlamentjében és szenátusában is leszavazták a konföderációs javaslatl kapcsolatban. A diktatórikus jellegű kormány lemondása azt bizonyítja, hogy Jugoszláviában a politikai helyzet végkép kiéleződött és már a diktatórikus kormányok, amelyek pedig sürü egymásutánban váltogatják egymást, sem tudnak stabil helyzetet teremteni. A válság közelebbi és részletes körülményeiről még nem érkezett híradás. Arról sem érkezett hír, hogy a király milyen politikuskokat hívott meg az új kormány megalakításának céljából, illetőleg, hogy milyen megoldási lehetőségeket tart szem előtt a jelenlegi kaotikus helyzetben. Belgrád, november 4. Az új kormány kinevezése ügyében teljes a bizonytalanság. Egyesek rendszerváltozás lehetőségét kombinálják federatív alkotmánnyal, mások szerint átmeneti kormány kinevezése várható s a kabinet elő fogja készíteni a tervezett rendszer változást.

Véres összeütközések voltak Berlinben a közlekedési sztrájk résztvevői és a rendőrök között

Egy halott és számos súlyos sebesült. Nemzeti szocialisták az áldozatok. Néhány vonalon sztrájtörőkkel megindult a forgalom, de azért a sztrájk tart

Berlin, november 4. Az autóbussz és a villamosforgalom rendőrfedezet mellett és igen szűk keretek között néhány vonalon megindult, de a sztrájk tovább tart. A szakszervezetek leszögezték azt a követelést, hogy az eddigi béreknek februárig érvényben kell maradniuk. A felek között a tárgyalások eddig eredménytelenek. A közlekedési sztrájkjal kapcsolatban a rendőrség teljes erővel igyekszik megakadályozni mindennemű rendzavarást. A politikai detektívek mintegy ötven sztrájkört, akik a sztrájköröket a munkától elzavarni akarták, letartóztatták. A munkaügyi minisztérium békéltető döntést hozott, amelyet kötelező erővel ruháztak fel. Ennek ellenére a sztrájk tovább folyik. A közlekedési

társaság hirdetményben közölte, hogy déli 2 óráig az alkalmazottak jelenjenek meg munkahelyeiken, ellenkező esetben elbocsátottnak fogják tekinteni őket. Legújabb jelentés szerint péntek délelőtt Berlin déli részén a Schönebergi pályaudvar és a tempelhofi repülőtér közötti utcákban véres összeütközések voltak a közlekedési sztrájk résztvevőinek egyes csoportjai és a rendőrök között. Egy ember életét vesztette s többen súlyosan megsebesültek. Az áldozatok a nemzeti szocialista táborhoz tartoznak. A rendőrök elleni attackban kommunisták is résztvettek, de a szélső baloldaliak a karhatalmi erősítések beérkezése előtt elszállították sebesültjeiket.

ebből az aranyból tovább áldozzanak a legsátánibb oltáron: a militarizmus oltáran.

Ha ezektől az uraktól függene, úgy nemcsak a virágot, hanem a gondolatot is megadóztatnák, de sőt vámoikat vetnék ki a szép női szemek csillogására, az úde arcszínre és a boldog szerelmesekek mosolyára is.

Ellenben hajlandók érintetlenül hagyni a nehézipari koncernnek mammoth-vagyonát, holott ezek dolgoznak a legnagyobb nyereséggel és ami céljaikat illeti: tultesznek minden sátánok legsátánibb elképzelésin is. Egy bomlott kor bomlott dokumentumai ezek.

A kulturára és civilizációra hivatkozó államférfiak kultúra- és civilizációellenes lelkületének bizonyossági.

Aki a virágot szereti, rossz ember nem lehet, mondja ugyancsak a híres költő. Amiből azt a következtetést lehet levonni, hogy akik már a virágok szabad forgalmát is megakadályozzák, igen rossz emberek lehetnek.

S ami annál is inkább valószínű, mert mp csak rossz emberek lehetnek politikusok. Legfőképpen pedig „demokrata” pénzügyminiszterek.

VILÁG TÖKRE Történelmi delirium

Ha valamelyik antik görög isten a mithológiai Olymposzról nézne le a mai világra, úgy kénytelen volna bevallani, hogy amióta az emberek történelmet csinálnak és történelmüket átszenvedik, még sohasem volt része olyan történelmi látványban, mely ma az egész világot alapjaiban rázkódtatja meg. A fehér, a sárga, a minden rendű és rangu színes emberfajták írott és íratlan történelmének minden borzalma, minden véressége és minden gigász erőfeszítése eltörpül ama borzalmak, ama erőfeszítések mellett, amelyek napjainkban vonaglanak végig a világon s amelyeknek mi szerencsétlen vagy talán szerencsés kortársai, szenvedő résztvevői vagyunk.

A világháború és a világháború befejezése óta a történelem valósággal delirál. 1914 óta mintha teljességgel megszűnt volna a nyugalom korszaka. S ez a nyugtalanság nemcsak a politikai vonalon tartja izgalomban a világot, hanem az élet minden vonalán állandósult. Nemcsak Európára és Amerikára lokalizálódik, hanem kíméletlenül birtokába vette Ázsiát és Afrikát, Ausztráliát és az óceáni szigetcsoportokat. És nemcsak politikusok és hadvezérek vesznek részt e történelem helyesebben történelmi korszak megrendezésében, hanem olyan hatalmas tömegek is, melyek úgy számbeli nagyságuk, mint cselekvésük intenzitása tekintetében lényegesen elkülönböznek a történelemből ismert tömegmozgalmaktól.

A multból ismert nagy történelmi átalakulások, úgy politikai, mint gazdasági vonatkozásban csaknem kivétel nélkül egyes országokra, vagy egyes földrészekre szorítottak. A francia forradalom elsősorban francia ügy volt s csak később vált Nyugateurópa ügyévé. Az angol forradalmak csaknem hermetikus elzárkózottsággal lokalizálódtak a brit félszigetre. A harminc éves háború borzalmi és pusztításai dinasztikus és hatalomközi ellentétekből fakadtak.

Ma azonban a gazdasági és politikai életben végbemenő, kataklizmaszerű folyamatok az egész ismert világot át fogják s az új társadalmi rendért, az új gazdasági rendszerért folyó küzdelem internacionális méreteket ölt. Az a boldog illúzió, mely egykori nyugalmi periódusokban az egyes embereket azzal a meggyőződéssel tölthették el, hogy egyéni életüket kívül helyezhetik a történelmen, teljes egészében megszűnt.

Egyén és tömeg egyaránt belesodródtak a történelembe, aktív és szenvedő hőseivé váltak az óráról-órára változó grandiózus eseményeknek, a mindennapok bizonytalanságának és a mindennapok rendkívüliségének.

Napjainkban megszűnt a félreállítások lehetősége, megszűnt a politikai közömbösség fényűzése, mert ami ma, akárcsak mindennapi vonatkozásban is — politika, egyszersmind történelem is. Minden egyes ember számára érvényessé vált a latin megállapítás, mely szerint a történelem az élet mestere. Maga a történelem lett mindennapi életünk lendítőkereke s az élet egyben történelem.

S a történelemnek ezt a mindennapiságát s a mindennapiság történelmét leghívebben a mindennapi történetírás korszerű eszköze: a sajtó fejezi ki leghívebben. Ha a mult évszázad sajtótermékeit tanulmányozzuk, szinte elkép-

pedünk az események szegénységén, a melyek — jelenünkhöz viszonyítva — a régi sajtótermékekben feljegyeztek.

Hangban, színekben, az események összefüggésének kibogozásában, a történelem oknyomozó feltárásában, a különböző pártállások dialektikai ellentéteinek éles kihangsúlyozásában, a rebellis, tömegmozgalmak zsufolt és dinamikus egymáratoldódásának regisztrálásában, a kultúra, a civilizáció, a gazdasági élet földrengésszerű változásainak feljegyzésében a mai sajtó olyan gigászi tükörképét és drámai feszültségét mutatja a jelennek, amilyenhez fogható egyetlen történelemíró sem tudott megeleveníteni, s melynek tragikumát, szatiráját és gyér komikumát Shakespeare megszázszorozódott zsenije is csak halványan tudná visszaadni.

Dante fantáziája, kifejezőképességének gazdagsága üressé és szegényessé válna akkor, ha a mai valóság, a mai mindennapok poklát próbálna megeleveníteni s az emberilek még felderítetlen területének valamilyen új Kolombusz adagja állana meg ama rejtelmek előtt, melyek a mai szenvedések közepette az emberek millióit még mindig az élethez ragaszkozták teszik.

Alig egy évszázaddal ezelőtt a világ történelem nagy koncertjét tevő európai, ázsiai és afrikai népek még a maguk nemzeti és faji kereteiken belül, elzárkózottan és öncélul csinálták történelmüket. A külpolitika, a nemzetek egymásközötti érintkezésének formái kizárólag nemzeti, vagy dinasztikus hatalmi érdekeket szolgálták.

Ma ez az elzárkózás és szeparatív hatalmi szempont, minden fellobbanásai ellenére, végöráit éli. A szélső nacionalizmus, belső ellentétei erejénél fogva és mintegy önön paradoxonjának kifejezésékeppen egyre inkább sodródik az internacionalizmus érdekszférái felé.

A történelmi kényszer, mely a gazdasági élet megrázkódtatásaiból kovacsolja bilincseit, minden ellenkező szándék ellenére az állandó rémületnek, a bizonytalanságnak s a kikerülhetetlen változásoknak riadalmába hajszolja az egyes nemzeteket.

A problémák túlnőttek a politikai és államférfiúi akaraterő hatóerejének körén s a zavar és feszültség, mely ennek nyomán támadt: a szemben álló erők képtelenné teszi arra, hogy pillanatig is megpihenhessenek.

A nemzeti ellentétek atmoszféráján belül mindenütt az osztályellentétek fokozódnak már-már elviselhetetlenné s olyan nyugtalanító feszültséggé, melynek robbanásai egyetlen hangzavarrá sűrűsödnek az egész civilizált világon. Az egyéni, a művészi, a kulturális élet mindenütt kilépett előkelő elzárkózottságából és részesévé, történelemalkító tényezőjévé vált a mindennapoknak.

Soha még békeállapot nem viselte magán olyan szimptomatikusan a végső leszámolásokra kész háboru jeleit, soha még az emberi civilizáció, a pusztító emberi lét feltételei nem voltak annyira odadobva a meglepetés, a házard kockázat kiméráinak, mint napjainkban. Soha még a bajban, nyomorúságban és kétségbeesésben való összenövésnek hasonló szorossága nem mutatkozott a nemzetekre tagolt emberiség történelmében, mint ma, de ezzel egyidejűleg még sohasem volt rá példa, hogy az emberiség egyes osztályai, érdekei és céljai között olyan mély hasadás állott volna be, mint napjainkban.

A világ eseményei felmérhetetlen dimenziókban száguldanak ismeretlen célok és rendeltetések felé. És ennek a száguldnak forgószela a káosz, a deliriumig fokozódó anyagi és lelki bomlottság szemvakító porát kavargja fel. Hitek és meggyőződések, örökértékűnek hitt rendszerek és erkölcsi klauzulák bomlási termékei fertőzik a levegőt.

A történelmi atmoszféra átlépte a legelzárkózottabb és legfogósebb paloták kapuit épügy, mint a kunyhókat, a bankok trezorjait épügy, mint a mérgezőket gyártó vegyikonyhákat. A történelmi események dinamikai moz-

gása, az események gőze a történelem mozdonyainak fesszmerőiben a legmagasabb grádusig emelkedett.

A világ megszünt egyszerűnek lenni, minden komplikálttá változott. Nemcsak, hogy rendet teremteni nehéz az eseményekben, de felfogni értelmüket és irányukat is képtelenségnek látszik.

A történelem delirál és deliriumában magával ragadja az emberi józan-ság utolsó tartalékait is. Minden jel arra vall, hogy az emberek kezéből kiesett a történelem alakításának büvös szerszáma és inkább a deliráló események azok, melyek az emberiséget — a Csendes óceántól az Atlanti óceánig, az Északi tengertől az Indiai óceánig — alakítják és lökik előre ismeretlen sorsának irányában.

Valahonnan az Olümposz magaslatairól, egy antik görög isten egykedvű nyugalmanak szemzögéből nézvést ez a deliráló történelmi forgatag valóban isteni látványnak tűnhetne fel. Talán a cél is magasztos és rendkívüli, amely

a páratlan megpróbáltatások és szenvedések végén áll. Talán olyan megújodás vár reánk, amelynek szépségéért még ez a borzasztó ár is kevés.

De, akik szenvedjük és csináljuk a mai mindennapok történelmét, akik regisztráljuk és magyarázatát igyekszünk adni, akik belepusztulunk, vagy megrokkannunk e rettenetes nyomás alatt; mi, a mindennap történelmének mindennapi emberei képtelenek vagyunk arra, hogy az antik isten derüjével nézzük az eseményeket.

Ha az emberiség átvergődik mai történelmének deliriumán, talán újraéledve fog kikelni az események szennyes hullámaiból. Talán Phönixként újra éled annak a civilizációnak romjaiból, melynek hamvai sátni kezének gyújtogatásától erednek. De addig?

Addig nem tehetünk egyebet, mint egy földre és mindennapiságba kényszerített Klío hálátlán szerepét vállaljuk magunkra.

Salamon László

A Banca Nationala pénzváltókat állít fel a határállomásokon

Hogyan kell kifizetni a Magyarországon és Ausztriában rendelt árukat

Bucuresti-Bukarest, november 4. A Banca Nationala kormányzósága elkészítette és közzétette a Magyarországon és Ausztriában létrejött áru-clearing-egyezmény végrehajtási utasítását, amely fontos

Ha a kiegyenlítés Ausztriában megtörtént s ezt a bécsi román-osztrák kereskedelmi kamara igazolja, ezen igazolvány alapján a Banca Nationala nyomban kiegyenlíti a követelést lejben azokból az

Következő műsor a SELECT Mozgóban

ELISABETH BERGNER

rendelkezéseket tartalmaz mindazon változatok és kereskedők számára, akik a két ország valamelyikében rendelnek árut, vagy oda szállítanak. A rendelet szerint mindazok, akik Ausztriából árut hoznak be Romániába, a jegybank clearing-osztályától az A., B. és C. formulárok igénybevételével a külföldi fizetés teljesítésére autorizációt kötelesek kérni. A schilling-kiutalás iránti kérvényhez csatolni kell a vámdeklarációt, fakturát, adóbizonylatot, esetleg orvosi bizonyítványt, vagy tanulmányi iratokat aszerint, hogy a kérelmező árut rendelt-e erre igényli a devizát, vagy tanulmányi utra, vagy orvosi kezelésre készül Ausztriába.

Azok, akik a kiutalást megkapták, az átutalt összeg ellenértékét lejben befizetik a jegybank devizaosztálynál (Serviciul Virimentelor) 1 schilling ellenértékét 20 lejben számítva.

Az Ausztriába exportáló kereskedők ausztriai követeléseiket kötelesek bejelenteni a jegybanknak, amely erre a követelésre fizetési utalványt fog kiadni olyan osztrák cégek javára, akiknek romániai behozatalból származó követeléseik állnak fenn itteni kereskedőkkel szemben.

összegeket, amelyet az Ausztriából árut importáló kereskedők fizettek be a Banca Nationalához. Az exportőröknek napokint jelenteniük kell a jegybanknak az Ausztriában rendelkezésükre álló schilling-diszponibilitások összegét. Azokat az összegeket, amelyekkel román üzletfelek magyarországi cégeknek tartoznak, szintén a Banca Nationalának kell befizetni, amely haladéktalanul átutalja azokat a magyarországi hitelezőknek.

A Banca Nationala igazgatósága közli azt is, hogy megvédendő az utasokat a határállomásokon üzött valuta-spekulációtól, maga a jegybank fog minden forgalmasabb határállomáson pénzváltó fiókákat felállítani, amelyek a Banca Nationala tisztviselőinek vezetése alatt fognak működni s amely minden spekuláció kizárásával mindenkor a hivatalosan megállapított árfolyamok mellett váltják be az utasok valutáit. Végül megismétli a rendelet a jegybank igazgatóságának azt ak orábbi intézkedést, hogy az országból külföldre utazóknak a jegybanktól nyert deviza-engedélyben feltüntetett összegeken felül legfeljebb kétezer lej értékű román bankjegyet vagy idegen valutát szabad magukkal vinniük.

tív felfogásu képviselőtestülete ugyanis csak kávét és margarinos kenyeret engedélyezett a városban keresztül vonuló tüntetők számára. Az éhezők ezt felháborodva utasították vissza és reggeli nélkül indultak tovább. Shakespeare városának örök megbélyegzésül hatalmas plakátokon hirdették, hogy Stratford városa valóban éhezésre és reggelijükről való lemondásra kényszerítette az éhes éhség-tüntetőket.

— **Kimutatás a Marpe Lanefes Egylet 1932. év október havi működéséről.** Kiutatott 770 ebéd, 180 liter tej, 8 liter bor. Bevételek: 770 ebéd a 30 23.100, tagdíjakból 8085, betegek hozzájárulása 1000, templomi és egyéb hozzájárulások 1840, ebédek megváltása 335, tartalékalapból (e havi tulkiadás) 1460, összesen 35.820 lej. Kiadások: Kiosztott ebédek értéke 23.100, ételhordásért 3095, igazg. költs. 1000, jutalékokra 1985, konyhai kiadások: főzés és tej 970, tejszámla városi betegeknek 772, segélyek 4898, összesen 35.820 lej. Neumann Mórni elnök, Mózes Elek titkár.

— **Megjelent a Korunk novemberi száma.** A Korunk vasok kötetnek beillő novemberi száma ismét érdekesebbnél érdekesebb társadalomtudományi és kulturális kérdésekkel foglalkozik. Neufeld Béla a világnézet és a szexualitás összefüggéseit tisztázza. Nemes Lajos a liberális mus kérdéséről ír. Dobossy Imre a nemzeti kérdés problematikáját tárgyalja. Jeszenszky Erik az autarkia kérdését elemzi. Tanulmányok vannak még az amerikai behajurizmusról, a német Ring-mozgalomról, Molnár Ferencről, József Attiláról. Beszámol a Korunk részletesen a szexuálreform legutóbbi nemzetközi kongresszusáról és a legújabb európai kultur eseményekről. A Kulturkrónika, Szemle, Világpolitikai problémák és Disputa rovatban harminc cikk foglalkozik a legaktuálisabb világgazdasági, világpolitikai, világirodalmi, szociológiai és tudományos kérdésekkel a Korunk rendszeres munkatársai gárdájának tollából. Mutatványszámot ingyen küld a Korunk kiadóhivatala Cluj-Kolozsvár, Calea Marcehal Foch 13.

Lordok leányai és fiai szolgálták ki az angol éhségtüntetőket

A rendőrség emberei kószolták London felé a tüntetőket

London, november 4. Két héten keresztül Anglia majdnem a háboru izgalmaiban élte át. A lapok napról napra „kiküldött haditudósítói”-nak hasábas jelentéseiben számoltak be „a London ellen marsoló hadseregek” hadimozdulatairól és életéről.

A „London ellen marsoló hadsereg” az angol munkanélkülieknek az a hatalmas arányokban megszervezett „Hunger-march”-a (éhség marsa) volt, amely Anglia minden részéből megindulva, úgy tartott London felé, hogy az itt már közel 20.000 főre szaporodott tüntető hadsereg pontosan ugyanabban az időben érte el London határait. Talán soha ilyen

katonai pontossággal megszervezett és lebonyolított tüntető felvonulás nem volt még a világon.

A tüntetés célja az angol politika legtöbb hánytorgatott kérdése, az ugynevezett „means test” ellen irányult. Eszerint egy év elteltével csak azoknak engedélyezik továbbra is a heti munkanélküli segélyt, akik az arra illetékes bizottságok előtt hitelesen igazolják, hogy valóban sem keresetük, sem vagyonuk nincs. Egyes esetekben ugyanis olyanok is élvezték a segélyt, kiknek pár ezer fontra rugó takarékbetéteik vagy értékes ingatlanok voltak. Az ellenzéki pártok szerint ezek a bizottságok az igazán arra

A V gye

A francia

Bucuresti-B

Uj Kelet tud...
gedve. Miután...
Vaida-kormány...
lett Zaleszky...
készen áll...
készen áll...
támadási sz...
európa pacif...
volna hogy sz...
csak politikai...
Románia után...
nyét is két...
rendkívül font...
jelentette sa...
éves megszaki...
ség után szüke...
valóságban ez...
diplomata azér...
Pilsudszky ma...
mányos” díktát...
lani a Titules...
oros és román...
Zaleszky és l...
már hosszabb...
jentelek. A kül...
lis lengyel kül...
volt. Apolini...
Romániával és...
szemben Pilsud...
sa Beck ezrede...
metódusok bev...
gyel külpolitik...
Franciaországt...
keleti Locarno-...
ja Lengyelorszá...
különösképpen...
sarkát: a danz...
metországban a...
következtében a...
megerősödtek...
megbuktatták...
pressziót gyak...
igyekezzenek Le...
léziát és a korr...

A ziój

Ezek a pressz...
zonyultak, mire...
lengyel politika...
telére határozott...
kező két megáll...
1. Franciaor...
egy, a korridó...
gyel-német ko...
biztosítva.

2. Elnépfogy...
oroszkohoz val...
sítania kell ke...
A hitlerizmus...

nistellenes mell...
nyos feszültség...
ország és Szovje...
a momentumot h...
tervének megval...
ügyminisztérium...
óta ott feküdt a...
egy megnemtáma...
sére. Ezt az aján...
gyalások gyors ter...
írásához és p...
Ugyanakkor Beck...
bizottsággal Ankar...
megbeszéléseket...
val. Ezen utazás...
jobban kiépíteni...
latait a Kelet fel...
leti határait dip...
biztosítani, hogy...
tetében szabadkez...
lengyel kormány...
Ebben az egész...
szerepet játszott...

A legolcsóbb mag...

Genius K

mely 1618 hasábjá...
cikket, 800 ábrát...
talmaz. Az 1932-é...
helyett 120 lej fü...
szonba kötve, Kap...
kőnyvsztályában...
költség (20 lej) el...
lett (helyegben is...

Tiszta

A Vaida-kormány után Zaleszky lengyel külügyminisztert is megbuktatta Titulescu

A francia sajtó leleplez: a szovjet izolálni akarja Romániát. A lengyel-román viszony elhidegülése miatt mondott le méltóságáról a lengyel külügyminiszter

Bucuresti-Bukarest, november 4. (Az Uj Kelet tud.) Titulescu meg lehet elégedve. Miután rövid uton megbuktatta a Vaida-kormányt, most közvetve előidézője lett Zaleszky lengyel külügyminiszter bukásának is. A szovjetkormány megnevezésének eredetileg Kelet-Európa pacifikálásának céljait kellett volna hogy szolgálják. Egyelőre azonban csak politikai háborúhoz vezettek és Románia után Lengyelország közvéleményét is két táborba osztották ebben a rendkívül fontos kérdésben. Zaleszky kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy hat éves megszakítás nélküli külügyminiszterség után szükségét érzi a pihenésnek. A valóságban ez az európaszerte értékelte diplomata azért mondott le, mert felettese, Pilsudszky marsall, Lengyelország „alkotmányos” diktátora nem volt hajlandó vállalni a Titulescu által kért közvetítést az orosz és román kormányok között.

Zaleszky és kormánya között egyébként már hosszabb idő óta lappangnak az ellentétek. A külügyminiszter a tradicionális lengyel külpolitika folytatása mellett volt. Apólni akarta tehát a barátságot Romániával és Franciaországgal. Ezzel szemben Pilsudszky marsall és adjutánsa Beck ezredes, külügyi alminiszter más módszerek bevezetését követelték a lengyel külpolitikában. Pilsudszky azt kérte Franciaországtól, hogy hozzon létre egy keleti Locarno-paktumot, amely garantálja Lengyelország nyugati határait is és különösképpen Lengyelország Achilles-sarkát: a danzigi korridor. Midőn Nemországban a hitleristák propagandája lévethetett és a nacionalista áramlatok megerősödtek és a Brüning-kormányt megbuktatták, Pilsudszky egyenesen pressziót gyakorolt a franciákra, hogy egyezzenek Lengyelország számára Szi-ziát és a korridor biztosítani.

A lengyel külpolitika revíziója

Ezek a pressziók eredménytelennek bizonyultak, mire Pilsudszky és Beck a lengyel politika gyökeres revízió alá vételére határoztak el magukat. A következő két megállapodásból indultak ki:

1. Franciaország katonai segítségével, a korridor miatt kiboruló lengyel-német konfliktus esetére nincs biztosítva.
 2. Ennélfogva Lengyelországnak az oroszokhoz való közeledés révén biztosítania kell keleti határait.
- A hitlerizmus előretörése és kommunizmus ellenes mellvergetései miatt bizonyos feszültség következett be Németország és Szovjetország között. Ezt a momentumot használta fel Pilsudszky tervének megvalósítására. A varsói külügyminisztérium irattárában már 1928 óta ott fekszik a szovjetkormány ajánlata egy megnevezés nélküli szerződés megkötésére. Ezt az ajánlatot kiásták és a tárgyalások gyors tempóban megegyezés alá írásához és parafálásához vezettek. Ugyanakkor Beck ezredes különleges megbízatással Ankarába utazott és beható megbeszéléseket folytatott Kemal pasával. Ezen utazás célja világos volt: minél jobban kiépíteni Lengyelország kapcsolatait a Kelet felé és a lengyel állam keleti határait diplomáciai védőhálózattal biztosítani, hogy a nyugati határok tekintetében szabadkeze legyen bármikor is a lengyel kormánynak.

Ebben az egész diplomáciai akcióban szerepet játszott Pilsudszkynak az a fel-

fogása is, hogy Lengyelország hagyta magát háttérbe szorítani és másodrendű hatalomként kezelni, holott területének nagysága és lakosságának száma alapján nagyhatalmi pozíció illetné meg. Ez a felfogás megnyilatkozott utóbb a lengyel sajtóban és ezt a politikát élesztette a lengyel diplomácia a Romániával való kapcsolatban is. Zaleszky, a lemondott külügyminiszter nem értett egyet ezzel a felfogással. Ezért az elvetített román-orosz tárgyalások ideje alatt Zaleszky kormányától eltérő magatartást tanúsított Genfben. A lengyel kormánynak az az elhatározása, hogy pressziót fog gyakorolni Romániára az oroszokkal való tárgyalások siettetése érdekében, Zaleszky kategorikus ellenzésével találkozott. A volt külügyminiszter szerint Lengyelországnak nem állott jogában brüszkölözni a helyzetet és azt a látszatot kelteni, mintha Romániával nem értene egyet, minthogy egy ilyen magatartás ellentétben áll az érvényben levő lengyel-román szövetségi szerződéssel és a lengyel külpolitika hagyományos direktívaival.

A hivatalos román körök valósággal nem tudták, mitévők legyenek, mert az utóbbi időben a Lengyelországot Genfben képviselő Zaleszkytól egészen más értelmű értesítések jöttek, mint aminek a varsói kormány diplomáciai jegyzékei tartalmazták. A Zaleszky és a kormánya közötti elvi ellentétek abban a diplomáciai jegyzékben kulmináltak, amelyet néhány nappal ezelőtt Pilsudszky marsall rendelkezése adott át Szebeck bukaresti lengyel követ Titulescunak. Ebben a jegyzékben a lengyelek közlik Romániával, hogy a szejm közelebről ratifikálni fogja az orosz-lengyel megállapodást és hogy a varsói kormányt nem érdeklíti többé az orosz-román tárgyalások sorsa. Ez a demars — amely válaszképpen jött Titulescu közvetítési kérésére — a közvetlen oka volt a Romániával szemben használt éles hang ellen tiltakozó Zaleszky lemondásának.

A lengyel külügyminiszter lemondása különösképpen élénk visszhangra talált a francia sajtóban. Az Echo de Paris szerint Zaleszky helyére Beck ezredest nevezték ki, aki Pilsudszky parancsára

még az emeletről is hajlandó leugrani. Lengyelország és Franciaország között a viszony rosszabbodni fog. Zaleszky lemondása folytán. A Paris Soir szerint Zaleszky azért mondott le, mert Lengyelország nem vállalta a közvetítést az orosz és román kormányok között. A Liberté a következőket írja:

„Zaleszky lemondásának okait a román-orosz tárgyalások körül felmerült nehézségekben kell keresni. A lengyel kormány nem volt hajlandó vállalni a közvetítést ebben a kérdésben. Ugyátszák, hogy Zaleszky ellenezte ezt a határozatot.”

Különösképpen érdekes a Journalban megjelent kommentár. A nagy francia lap szerint az orosz-lengyel megnevezésű szerződésnek, amelyet a lengyelek közelebről ratifikálni fognak, van egy titkos pontja is. Ebben megállapítás nyer, hogy a két állam között semilyen ok nincsen olyan konfliktusra, amely ürügyül szolgálhatna a háborúhoz. Romániával szemben nem áll fenn ez az eset. Románia és Lengyelország között nemcsak hogy él Beszarabia hovatartozásának kérdése, de a szovjet egész politikája odairányul, hogy ezt a kérdést lehetőleg vonja ki a megnevezésű szerződésből. Az igazság az, hogy Moszkva nem akar Romániával megegyezni, mert azt hiszi, hogy sikerülne fog izolálni ezt az államot. Nem szívesen veszi tehát, ha Lengyelország közvetíteni akar és a lengyel kormány ennek a kívánságnak tett eleget akkor, midőn félreállt az orosz-román tárgyalások útjából.”

November 17-én hirdeti ki a semmitőszék, hogy alkotmányos-e a konverzió

Izgalmas tárgyalás a semmitőszéken a konverzió alkotmányosságáról

Bucuresti-Bukarest, november 4. A legfőbb semmitőszék tegnap tárgyalta a Creditul Rural és a Banca Românească a Orientului ismeretes perét, melyben a konverziós törvény alkotmányosságának a kérdését kell eldönteni. Óriási érdeklődés előzte meg a tegnapi tárgyalást, amelyen Románia legkitűnőbb jogászai: Istrate Micescu, Ottu-

lescu, Mircea Djuvara, Emil Antonescu és Pantazzi képviselték a feleket.

Megjelent a tárgyaláson P. Ioaniteanu, a pénzügyminiszter képviseletében is. Szeretése ellen azonban az ügyvédek tiltakoztak, hangsúlyozva, hogy az államot ebben a perben az ügyész képviseli, a törvényt pedig nem kell védeni vagy alkotmányos és akkor nem szorul

interpretálásra, vagy nem és akkor hatályon kívül kell helyezni. Miután az ügyész is erre az álláspontra helyezkedett, a semmitőszék a pénzügyminiszter képviseletének nem adta meg a felhatalmazást.

Az érdemi tárgyalás után a semmitőszék az ítélethezatalat november 17-re tűzte ki.

Meggyilkolták a Balkán Rasputinját

A vad orgláiról és gyilkosságairól híres pópát álmában ölték meg

Belgrád, november 4. Az egykori Montenegró fővárosában, a romantikus fekvésű kis Cetinje faluban megölték Popovic pópát, a montenegrói Rasputint.

Egész Montenegró ismerte ezt a hoszszu, bozontos, feketeszakállu papot, akinek még külseje is erősen emlékeztetett a hírhedt orosz „sztracere”. Popovicot néhány évvel ezelőtt a szent színórus kizárta a papok sorából és kiátkozta. Bűnös életmódja adott okot erre. Furcsa flagelláns szektát alapított s ennek az eretnek szektának hatalmas orgiai híresek voltak egész Montenegróban. Ozega faluban volt kis háza az eretnek papnak, itt jöttek össze hetenként kétszer az éjszakai órákban a hívek. Egyszerű, tudatlan parasztok voltak ezek, főleg fiatal paraszt-asszonyok. A szekta miséit nagy pálinka-ivás előzte meg. Azután mindenki levélközött és a délszláv Rasputin hatalmas kilencágú kancuskát vett a kezébe, amelyet állítólag maga II. Miklós cár használt annak idején.

A pálinkától részeg, meztelen hívők énekelni kezdtek és a pap az egyre gyorsuló ének ritmusára egyre gyorsabb ütemben csattogtatta hátukon a kancuskát. Magát sem kímélte. A megvert emberek örjögve üvöltöttek.

Amikor az egyházi hatóságok megtudták Popovic üzelmeit, kitzsították az ortodox egyház kebeléből. Más papot küldtek a faluba, egy tisztos, fehérszakállú öreg pópát. Popovic kijelentette, hogy elátkozik az új papot. Az öreg pap első prédikációjában megemlékezett eltévelyedett elődjéről és mikor Popovic nevét

kiejtette, hirtelen elsápadt, megtántorodott a szószéken, elvágódott és mire odarohantak hozzá, már meghalt.

A következő pap óvatosabb volt, nem beszélt Popovicról és sürte, hogy a „sztarec” tovább folytassa üzelmeit.

Mestere volt a hipnotizálásnak. Érintésére, ha akarta, merevgörcsbe estek az emberek és addig nem tértek magukhoz, amíg ismét meg nem érintette őket. A sztarec vesztett végül is szerelmes természetéből. Kiválasztotta magának a környék legszebb leányait és asszonyait, akik szerinte megbabonázva, ellenállás nélkül követték parancsait. Az utóbbi időben azonban több tragikus eset történt ezzel kapcsolatban. Néhány hónappal ezelőtt két szép fiatal leány öngyilkos lett.

A leányok hozzátartozói elhatározták,

hogy bosszút állnak Popovicson. Egyik egy nagy kést vett magához és egy este az uccán megtámadta a sztracere. Popovic felemelte kezét: a támadó kezéből kihullott a kés és ő maga eszméletlenül vágódott végig a földön.

Mikor a támadó később magához tért, felkaszotta magát egy fára és meghalt. Ekkor már valóságos pánikszerev rettegés fogta el az embereket, de ezzel együtt nőtt a bosszuvágy is. Több paraszt elhatározta, hogy elteszi láb alól a sztracere. Miután félték „természetfeletti” hatalmától, elhatározták, hogy álmában végezzék vele, mert akkor nem tud védekezni. Tegnapelőtt reggel lakásában holtan találták Popovicot. Több revolverlövés érte testét és a tettesek késéssel kiszúrták a szemét, mert mindig a sztarec szeméinek tulajdonították természetfeletti hatalmát.

A bécsi román követ az osztrák kormánynál tiltakozott a román diákok brutalizálása ellen

Bécs, november 4. Brediceanu román követ tiltakozó jegyzéket küldött az osztrák kormánynak román diákok brutalizálása miatt. A jegyzék hangsúlyozza, hogy megismétlődés esetén a román kormány kénytelen lesz az ösztöndíjas diákokat más egyetemre küldeni. Az osztrák kormány válaszában ígéretet tesz, hogy mindent el fog követni hasonló sajnálatos incidensek megakadályozására.

Tiszta való nem ámitás, CZINK-nel készül legszebb festés és tisztítás

R

lete ugyanis kényerent engedő vonuló tűnt felháborodást keltett a városban. A plakátok a városba kerültek, összesen 3095, igazgatók konyhai kizárása miatt. A városi tanács, összesen 3095, igazgatók konyhai kizárása miatt.

nefes Egyetemen, 8 liter, 30 23.100, hozzájárulása, 460, összesen 3095, igazgatók konyhai kizárása miatt.

emberi száma, 3095, igazgatók konyhai kizárása miatt. A városi tanács, összesen 3095, igazgatók konyhai kizárása miatt.

Stern ur és Fischer ur bujkálása miatt ujabb harmincnapos vizsgálati fogságot sóztak a beugratott Katz és társainak nyakába

Dagad a kolozsvári bélyeghamisítási botrány. Fischer Albert egyelőre ügyvédet küldött delegációba a vizsgálóbíróhoz

Cluj-Kolozsvár, november 4. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék ma újra tárgyalta Katz Márton, Baga István és Fischer Sándor ügyében, mert már másodszer is lejárt a harmincnapos vizsgálati fogságról intézkedő vizsgálóbírói végzés. A törvényszéki tárgyalás eredménye előrelátható volt, amennyiben Stern és Fischer Albert kihallgatásáig a vizsgálóbíró sem helyezheti szabadlábra a még letartóztatásban levő három vádlottat. Katz, Baga és Fischer letartóztatási végzését így a törvényszék a déli órákban ismét harminc nappal meghosszabbította, a mi ellen a vádlottak a táblai vádtanács hoz éltek fellebbezéssel.

A fellebbezés csak a jövő héten kerül tárgyalásra a táblán. Lehet azonban, hogy közben a vádlottak szabadlábra kerülnek. Maga a vizsgálóbíró helyezné őket szabadlábra, amennyiben a vizsgálatnak most kezdetét vett új fázisában valóban beigazolódnak ártatlanságuk. A jelenlegi helyzetben ugyanis valahogy úgy áll a bélyeghamisítási botrány hogy egyetlen bűnös sincs, — viszont mindenki bűnös. A „leleplező” tanuk egyáltalán nem akarnak vallomást tenni a vizsgálóbíróknál. Az ártatlanságot kézzel-lábbal bizonygatják, szerencsétlen Katz Márton még a pénteki tárgyalás elé is memorandumot terjesztett, ismertette a beugratás körülményeit.

A memorandumban bejelenti Katz, hogy Stern három hónapon keresztül próbálta rávenni bélyeghamisításra. Később társát is szerzett maga mellé Fischer Albert gherlai butorgyáros személyében és vele együtt folytatta a rábeszélést. Fischer a legmesszebbmenő garanciára is hajlandó volt, de Katz még ekkor sem bocsájtkozott a tárgyalásokba.

Erre Stern és Fischer megszerezték a minisztérium megrendelését, alátámasztották Penes inspektor táviratával aki bejelentette, hogy hivatalosan érkezett meg „ellenőrizni”. Még ekkor sem volt hajlandó Katz résztvenni a bélyeghamisításban.

Erre megérkezett Penes inspektor. Stern hozta el, ő ismertette a tervet. Penes tudomásul vette a dolgot, pénzt adott és elutazott azzal, hogy Katzék kezdjék meg a bélyeggyártást.

A memorandumban Katz kijelenti, hogy még ekkor is félt, látva a veszélyes üzletet és nem fogott hozzá semmihez. Stern ekkor Bagát vette kezelés alá, aki teljesen leszegényedett ember volt és a hatalmas jövedelem reményében megkezdte a munkát.

Leleplezési népiünnepély
— Így vette kezdetét a nagyszabású Katz-féle bélyeghamisítás — írja memorandumában Katz. Továbbmenve azt állítja, hogy Stern és Fischer, minél nagyobb jutalékot kívántak elérni a bélyeghamisításért és ezért Stern nagy társaságot szervezett meg, mely végül egy felülről irányított rajtaütéssel „leleplezte” a bélyeghamisítást.

Penes vallomása
Az ügyben súlyosan érdekelt Katznak ezt a memorandumát nem közöljük az Uj Kelet hasábjain, mert a vádlott szerepében Katz valóban aligha lehet objektív. De Katz állításait olyan tények erősítik meg, amelyek máris szinte teljes egészükben igazolják a letartóztatásban lévő vádlottakat. Penes pénzügyminisztériumi irodafőnök, aki tegnap egész napos kihallgatáson volt Pastia vizsgálóbírójánál, olyan vallomást tett, mely Katz-nak legsúlyosabb állításait igazolja. Penes ugyanis emondotta, hogy Stern feljelentésére bizta meg őt a pénzügyminisz-

térium a kolozsvári „kezdemenyező lépésekkel”. Itt Katzval, hivatalos megbízásból tárgyalta és

a munkálatok megkezdésére 25 ezer lejt adott át neki.

Később jelentést kapott Sterntől, hogy Katzék nem kezdték meg a munkát, mire újabb huszonezert lejt juttattak az igit

egészen körmönfont aljassággal beugratott „hamisítókknak”.

Mikor Katz és társai a már elkészült egy millió lejt értékű bélyeggel utnak indultak, a kolozsvári rendőrség is értesülve volt, a rendőrség emberei tudták, hogy Katzék mikor és hová indulnak és a kolozsvár—bukaresti vonalon megtörtént a nagy leleplezés, amely egy cirkuszi aivóju komédia külsőségeivel zajlott le.

Késég nem fér hozzá, hogy a bélyeghamisítás ügyében szinte páratlanul álló juszticmord történt. Ismerünk olyan eseteket, amikor a Kreuger-csoport által jól dotált detektívek beugratnak embereket, főleg és előszeretettel zsidóembereket kovakó és öngyújtó csempészésbe.

De hasonló, minisztériumi közbenjárással keresztülvitt aszanprovokatórság még az omániai botrányok történetében is páratlan.

Az Agabekov-inszenzást felsőbb államérdekekkel igazolta az egyébként igazolásra sohasem köteles sziguranca, de igazán kíváncsiak vagyunk, hogy három kolozsvári kolozsvári iparosember erkölcsi és vagyoni tönkretételé melyik magas államérdek szemmel tartásával történt?

Hogy Katz, Baga és Fischer Sándor ez uttal újra harminc napig vizsgálati fogságban maradtak, nem változtat azon a tényen hogy rövidesen olyan események történhetnek, amelyek az egész ügy kőpét megváltoztathatják.

Stern ur most Bukarestben tartózkodik és értesüléseink szerint a pénzügyminisztériumot járja, hogy jutalmat kapjon nagyszabású leleplezésért.

Fischer Albert pedig nem méltóztatik ki hallgatáson jelentkezni, hanem csak ügyvédje útján érintkezik a vizsgálóbíróval.

Kihallgatásuk pedig elsőrendű érdek a vádlottak szempontjából. Penes vallomása már-már igazolja, hogy Katzék csak a pénz átvétele után, tehát azután kezdték „termelni”, hogy a pénzügyminisztérium megrendelte a bélyegeket. Itt tehát a bűncselekményre való felbujtás ténye állhat fenn, nem beszélve arról hogy Katzék teljes ártatlanságát bizonyítja,

mert ők ez esetben egy állami megrendelés végrehajtói voltak.

Csak hogy az ismeretlen helyeken bujkáló Stern és a még nem jelentkező Fischer miatt három — most már hivatalos körök véleménye szerint is — ártatlan ember tovább sünylődik vizsgálati fogságban. Sava Cornel visszahelyezett vezérfelügyelő ur tudná talán megoldani azt a rejtélyt, hogy miért kell a jutalék után futkázó Stern urnak és Fischer Albertnek távolmaradni a vizsgálóbírói kihallgatásról. (b.)

Nemzetközi tiltakozás Nagy István író temesvári meghurcoltatása ellen

Az Internationale Arbeiter Hilfenben tömörült írók, tanárok, orvosok tiltakozó távirata Maniu Gyula miniszterelnökhöz

Bucuresti-Bukarest, november 4. Nagy István, az ismert kolozsvári radikális gondolkodású író, nemrég Temesvárra jött, hogy felolvasást tartson, a rendőrség azonban az előadást megakadályozta lyképen, hogy az előadás valamennyi résztvevőjét, köztük két hivatását gyakorló újságírórt letrtróztatta és a rendőrségre kísértte. Nagy Istvánt a rendőrség állítólag súlyosan bántalmazták.

Külföldre is eljutott ennek az ügynök a híre, ahol nagy megütközést keltett. Különösen intellektuál körökben volt a nagy felháborodás, aminek az Internationale Arbeiterhilfibe tömörült írók, tanárok és orvosok kifejezést is adtak, amennyiben Maniu Gyula miniszterelnöknek tiltakozó táviratot küldtek és a felvilágosultságról és demokratikus felfogásá-

ról ismert miniszterelnököt arra kérték, engedje az Internationale Arbeiterhilfenek Románia határain belül is jól ismert román alosztályát működni, hiszen annak jogi személyisége van, teljesen a pártok felett áll és csak a proletárközösség érdekében dolgozik.

A tiltakozó táviratot az írószakasport részéről Karl August Wittfogel, Johannes R. Becher, von Brentano, Ernst Glaeser, Paul Friedländer dr., Bruno Frieder és Kurt Kersten dr., az orvosszakasport részéről Felix Boehm dr., Fritz Weiss dr., Leo Friedländer dr. és az Internationale Arbeiterhilfe központi bizottsága nevében Alfons Goldschmidt professzor, Georg Ledebour, Francesco Miano és W. Münzenberg írták alá.

„Megszöktették” a díjnyertes baromfiakat a kolozsvári mezőgazdasági kiállításról

A tulajdonosoknak nem volt pénzüik és a péntekre virradó éjjel az illetékek kifizetése nélkül, angolosan eltávoztak a baromfiakkal együtt

Cluj-Kolozsvár, november 4. (Az Uj Kelet tud.) A Kolozsváron pénteken reggel befejezést nyert mezőgazdasági kiállítás rendezősege kellemetlen meglepetésre ébredt. Reggel, a kiállítás likvidálásán fáradozó Ciomag mezőgazdasági inspektornak jelentették, hogy a baromfiállításán kitüntetett tyukok, libák és kacsák nyomtalanul eltűntek. A hír a kiállítás rendezőségében feltűnést keltett és azonnal keresni kezdték a baromfiállításán résztvevő állatok tulajdonosait is.

Nem volt kisebb a meglepetés azon-

ban akkor, midőn a rendezőség azt is konstataálta, hogy

nem csak a baromfiak tűntek el, de a tulajdonosok sem találhatók sehoh.

Pár perc múlva aztán rájöttek arra is, miért tűnt el egyszerre a baromfi és a gazda is. A kiállításán résztvevő baromfitelepek, mezőgazdasági és ipari cégek jelentékeny illetéket tartoztak fizetni a kiállítás rendezőségének, melynek kiegyenlítése pénteken reggel lett volna esedékes. Ugy látszik a díj-

Máris aranyéremmel kifüntelve!



Iroda: Cluj, Str. Universitatii No. 1.

Egyedüli biochemikus fogápoló szerek.

nyertes baromfiak tulajdonosainak nem volt pénzüik ezt az illetéket kifizetni és mert attól tartottak, hogy a rendezőség esetleg visszatartja a „cikket” az éjszaka folyamán „meglógaták” a költségekről és komikációkról mit sem sejtő, békés baromfiakat.

A baromfi szöktetés ügye nem került át a rendőrséghez, mert a kiállítás vezetősége utólag majd inkasszálni fogja a ki nem fizetett illetékeket a tulajdonosokon.

A nagyváradi „WIZO” megkezdte nagyszabású kulturmunkáját

Annak a céltudatos kulturmunkának, amelyet a nagyváradi WIZO hölgyek az elmúlt évben meghonosítottak, egyik kiemelkedő eseménye volt a vasárnap megtartott előadás. Az uri uccai Schwartz Menyheriné féle leányintézetben lévő WIZO helyiség nagyterem ez alkalommal zsufolásig megtelt érdeklődőkkel.

Dr. Markovits Ignácné a WIZO elnöke nyitotta meg az előadást. A legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg az újonnan alakult WIZO csoport intenzív munkálkodásáról. Különösen kiemelte az eredményteljes taggyűjtési munkát, amely számtalan taggal gyarapította a WIZO helyicsoportját. További kitérőre buzdította a csoport vezetőségét, Deutsch Nándorné csoportelnök választásban biztosította az elnököt további lelkes támogatásukról és intenzív munkásságukról.

Blum Zsigmond a Palesztina bizottság főtitkára, meleg szavakkal bucsuztatta a Palesztinába vándorló Nussbaum Annust, Nussbaum Sámuelnek a Zsidó Nemzeti Szövetség országos társelnökének leányát. Köszönetet mondott a WIZO elnökjének, hogy lehetővé tette Nagyvárad legelső Avivájának ünnepélyes keretben való bucsuztatását. Ugyanezen alkalommal bucsuztatta a főtitkár a november 5-én Palesztinába induló első nagyobb csoportot. Blau Gizi, Földi Miklós és neje, Stark Fülöp és neje, Wiesel Dávid és családja Rudeutscher Evát Bihardiószegről.

A Palesztinába kivándorlók bucsuztatására megjelentek teljes számban az összes cionista ifjusági csoportok és cionista alakulatok vezetői. A Palesztina bizottság Nussbaum Sámuel elnökkel az élén és az összes cionista testületek vezetői megjelentek szerdán délután a nagyállomáson, ahol megható jelenetek között bucsuzkodtak a kivándorlók hozzátartozóitól. A vonat indulása előtt felesendült a HATIKVA dala, amelyet dörgő hedad kiáltások követtek, majd lassan dübörögni megindult az első nagyobb csoportot vivő gyorsvonat. Már messze haladt a gyorsvonat, még mindig láthatók voltak a fehér kendő lobogtatások. A kerek tómpa zakatolásából kihangzott „L'hit-raot b'Erec Jiszrael”. Assér Dávid.

Uraim! Gallérjai tovább tartanak, ha a „Cristal” mossa különös gonddal

Románia egész zsidósága ünnepli a hatvan éves dr. Mayer Ebnert

A csernovici városi tanács uccát nevezett el a bukovinai zsidóság ősz vezéréről

Csernovic, november 4. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap ünnepelte Csernovic és Bukovina zsidósága dr. Mayer Ebnert országgyűlési képviselőnek, a bukovinai zsidóság őszfejű, de fiatalos lelkű vezérének hatvanadik születésnapját. Az ünnepségek valóságos ünnepi demonstráció jellegét öltötték magukra: a csernovici és bukovinai zsidóság tízezrei gyűltek össze, hogy a jubilánst tiszteletüknek és szeretetüknek minden jelével halmozzák el. Emelte az ünnepség fényét, hogy azon a bukovinai hatóságok, valamint a többi nemzeti kisebbségek reprezentánsain kívül résztvett a Zsidó Párt három képviselője is: dr. Marton Ernő, Michi Landau és Misu Weissmann, valamint dr. Ewald Ammende, a nemzetközi kisebbségi kongresszus főtitkára.

Az ünnepségeket szombaton este zsidó-párti nagygyűlés vezette be, amelyen Misu Weissmann vázolta az önálló zsidó politika szükségességét, majd Landau terjesztett be kimerítő beszámolót a Zsidó Párt parlamenti csoportjának működéséről. A két képviselőt lelkesen ünnepelte a Jüdisches-Haus dísztermét zsufoltság megtöltött közönség.

Vasárnap délelőtt a Toynbee-Halleban a bukovinai Zsidó Nemzeti Szövetség díszközgyűlés keretében ünnepelte Mayer Ebnert. Dr. Theodor Weisselberger, a cionista szervezet elnökeinek bevezető beszéde után dr. Ewald Ammende, a kisebbségi kongresszus főtitkára, Európa negyvenmillió lelkét számláló kisebbségi nemzetei nevében üdvözölte dr. Mayer Ebnert. Mayer Ebnert bontotta ki néhány társával együtt az önálló zsidó politika zászlaját, bebizonyítva, hogy a romániai zsidóság megelégedte az ellenfelekkel és renegátokkal való paktálással. Az önálló zsidó politika győzelme negyvenmillió európai kisebbség győelmét is jelentette. Megtisztelőnek jelenti dr. Ewald Ammende, hogy Mayer Ebnert a kisebbségi kongresszus elnökségének tagjai között tudja és tisztá szívéből köszönti a jubilánst.

Ezután dr. Marton Ernő országgyűlési képviselő, az Uj Kelet főszerkesztője Erdély zsidósága nevében köszönti nagyvonalu beszédben a jubilánst. Rámutat arra, hogy Mayer Ebnert személyi szempontjait félretéve, egész életén át a zsidó népközösség üdvéért és jólétéért harcolt és kiemeli, hogy Mayer Ebnertnek is jelentős szerepe volt az erdélyi zsidóság újjáéledésében. Misu Weissmann a regáti cionista szervezet, dr. Karl Guthertz elnök a csernovici zsidó hitközség nevében üdvözli Mayer Ebnert, majd dr. Weisselberger elnök bejelenti, hogy a csernovici városi tanács a zsidógyűlést egy forgalmas utcáját, a Springergassét dr. Mayer Ebnert uccának nevezi el.

Az üdvözlésekre Mayer Ebnert válaszolt, majd este Saciuc Savianu polgármester jelenlétében megtartott nagyszabásu bankett zárta be az ünnepélyt.

Az ifju orosz kommunista nemzedék nyílt lázadást szított Sztalin ellen

Az „ifju gárda” is akar számolni Sztalinnal

Berlin, november 4. Egy-két héttel ezelőtt rövid távirat jelentette Moszkvából, hogy a párt végrehajtó bizottsága több tagot kizárt a pártból jobboldali oportunisták mozgalom miatt. Célzást tett ez a hivatalos jelentés arról is, hogy ezek a kizárt párttagok összeköttetésben állottak egy meglehetősen messzeágazó összeesküvéssel. A kizártak között volt Kamenyev és Zinovjev, az orosz forradalom két veteránja is, akiknek egyidőben már baloldali, trockista oppozíciós állásfoglalásuk miatt is meggyűlt a bajuk a párt többségével.

Csak most szivárogtak ki részletek erről a nagyarányú szovjetorosz összeesküvésről. A legérdekesebb a dologban az, hogy az összeesküvők nagy része a fiatalabb forradalmi generációhoz tartozik. Ezeknek az embereknek a férfikora már az októberi forradalom győzelme után kezdődött el, pályájukat munkájukat már a bolsevik rendszerben kezdték meg. Éppen ezért kelt nagy meglepetést, hogy ez a generáció, amely a forradalom előtt ugyszólván gyerek volt, szintén produkált elégedetlenséget. Az összeesküvés spiritus rektora Rjutin volt. Fiatal ember, 1928-ban lett az egyik moszkvai kerület párttitkára. A fiatalabb kommunista generáció egyik legnagyobb reményességének számított. Már 1930-ban beleszóródott egy illegális mozgalomba. Ezt az összeesküvést Sirzov népbiztos szervezte. Az összeesküvő csoport nemcsak új gazdasági és politikai kurzust akart Oroszországban, hanem elsősorban Stalint akarta megbuktatni. A diktátor megtudta a készülő összeesküvést és az összeesküvők egyik összejövetelén váratlanul személyesen megjelent és heves vádakat emelt Sirzov ellen. A társaságot ezután Szibériába száműzték Rjutinnal együtt. Ez az energikus fiatalember azonban az ősi orosz konspirátor hagyományoknak megfelelően még a száműzetésben is tovább folytatta földalatti munkáját és a cseka minden ébersége ellenére is sikerült az összeesküvők ap-

parátusát Szibériától Moszkváig kiépítenie.

Az összeesküvés másik vezére, Stene szintén fiatalember, vezetője volt a Komszomolc (ifjúkommunista) szervezetnek. A harmadik vezér, Mareczki, egyik követője és tanítványa volt Cucharinnak, aki egyidőben maga is jobboldali oppozíciós politikát irányított. A mozgalom gazdasági szakértője Ptansy volt, aki az ifju kommunista generáció legkiválóbb közgazdász tudósa volt. Valószínűleg igen sok tagja volt az összeesküvők mozgalmának, ezt azonban a hivatalos jelentések titkolják. Épígy nem kaphattunk részletes beszámolót arról sem, hogy tulajdonképpen mit akartak ezek a fiatal kommunisták, a kik elégedetlenek a mai szovjetrendszerrel.

A hivatalos jelentés azzal vádolja őket, hogy a kapitalisztikus rendszer visszatérését készítették elő, fel akarták oszlatni a kollektív farmokat, a kolhozokat és szovhozokat és a szovjet nagyobb ipartelepeit külföldi tőkés koncesszióknak akarták átadni, politikailag pedig Sztalin és hívei bukását készítették elő.

Ami a külföldi koncessziókkal való együttműködést illeti, ez a baloldali trockista mozgalom egyik programjának felel meg, a kollektív agrárgazdálkodás leépítése pedig a jobboldali oppozíció eszméje. Így tehát ezek az új összeesküvők, akiknek ugylátszik egészen tekintélyes pártjuk volt, a két oppozíciós irány politikáját egységesítették és így nyilván az ellenzéki erők összefogásával akartak koncentrált támadást indítani a mai szovjetrendszer ellen. A kollektív birtokok felhasználása nyilván nem volna népszerűtlen eszme az orosz lakosság nagy tömegei előtt, mert a legtöbb kolhoz nem váltotta be eddig még a hozzáfűzött reményeket. Mindenesetre rendkívül érdekes és új jelenség, hogy a fiatal kommunista generáció körében is felforgató ellenzéki mozgalmak kezdődnek a mai szovjetrendszer ellen.

BAYER

Miért Aspirint?

Azért mert ennek az egyszerűen bevált gyógyszernek használatával biztos a hatás.

Kérjen kimondottan csak Aspirin tablettát eredeti csomagolásban Bayer kereszttel ellátva:

Doboz 20 tablettával
Boríték 2 tablettával

Egy vagy két Aspirin tablettát egy pohár vízben feloldva, csodát művel.



ASPIRIN

Az ügyészség szabadlábrahelyezte a Dermata-sztrájkjal kapcsolatban letartóztatott összes kommunistagyanusokat

Cluj-Kolozsvár, november 4. (Az Uj Kelet tud.) Közölte a tegnapi számában az Uj Kelet, hogy a Dermata sztrájkja után a sziguranca újabb négy kommunista letartóztatást fogantatosított. A letartóztatottakat az ügyészségre kísérték át, ahol ekkor már átvették a sztrájk letörésével kapcsolatban letartóztatott 14 kommunistagyanus, Ballauerrel és Hickellel az élükön. Mundrutiuval és feleségével együtt, így husz ember volt letartóztatásban, Mundrutiu, mint már tegnap közöltük, a törvényszék ótnapi elzárásra ítélte és miután ezt az öt napot már előzetes vizsgálati fogságban kitöltötte,

azonnali szabadlábrahelyezését is elrendelte.

A többi, ügyészségre átkísért kommunistagyanus az ügyészség kénapi vizsgálat után szabadlábrahelyezte. Ezzel a ügyészség a Dermata sztrájk igazi jellegét szankcionálta, mert úgy látszik, ha kerültek is kommunista elemek a sztrájkolók közé, a sztrájk eredetileg bérharc volt csupán, nem pedig politikai jellegű megmozdulás. Az ügyészség az összes letartóztatottak közül csak Szücs István maradt, akinek ügyében rövidesen dönt a vádtanács.

Tíz napi elzárásra ítélte a törvényszék Limbasan detektívét, aki sirva fellebbezett az ítélet ellen

Egy detektív családi drámája a törvényszék előtt

Cluj-Kolozsvár, november 4. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék Puscaru-Linzmayr tanácsa előtt súlyos testi sértéssel vádolva állott péntek délelőtt Limbasan Joan, a kolozsvári rendőrség egyik detektívje, Limbasan Joan mintegy három évvel ezelőtt házassodott meg. Feleségével — Vulpan Victoriával — aki szintén a kolozsvári rendőrségnél volt alkalmazásban, rossz házasságot folytatott. A házaspár között állandó volt a veszekedés, sőt verekedés és az asszony többször ott hagyta Limbasant, aki állandóan brutalizálta a feleségét.

1932 nyarán Limbasanné ismét összeveszett a férjével és ismét elköltözött hazulról. Junius hetedikén Limbasan felkereste a feleségét a hivatalában és kérte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony erre kitérte a férjének, hogy ha ezalatt az idő alatt megszűnik rossz híreket terjeszteni róla és ha megváltozik, úgy visszamegy hozzá. Limbasan erre követelőzni kezdett, mire az asszony hazaszaladt testvérének Holdvilág uccai lakására, ahová utána szaladt a férje is. Otthon újra heves vita kerekedett, amelynek során az asszony ki akart futni a kertbe, mire Limbasan szinte önkívületi állapot-

ban elővette a bicskáját és hétszer bele szurta a feleségébe.

A törvényszéken Limbasan könnyezve mondta el, hogy beismeri a tettét, azt is beismeri, hogy nem éltek jól, de annak ellenére, hogy a felesége egyik hivatali főnökével megcsalta és hogy mintegy száz ezer lejt kitevő váltót hamisított az ő nevére még ma is halálosan szereti az asszonyt. Érdekes volt a férj vallomása, mely szerint Limbasanné egyik veszekedésük alkalmával kijelentette, hogy a gyereke nem a Limbasané, hanem azé, akit szeret. Limbasanné, Vulpan Victoria szintén hangos kitéréssel tartotta tette meg a vallomását a törvényszék előtt. Elmondta, hogy férje három éven keresztül folyton verte és kompromittált híreket terjesztett róla, miközben uccai nőnek udvarolgatott. A törvényszék tanuként hallgatta ki a Limbasanné testvérét akinek vallomásából kitűnt, hogy a házastársak élete nem volt tulságosan rossz.

A törvényszék végül is tíznapi elzárásra ítélte Limbasan Joant. A vádlott detektív sirva jelentette be a fellebbezését, majd kijelentette, hogy nem bánja, ha tíz évre is itélik el, csak a felesége jöjjön vissza hozzá.

Vagy most vesz Ön elképzeltetlen olcsó áron, vagy soha sem lesz alkalma többé ilyen előnyösen vásárolni

a „Transilvania“ Rt. volt SZÁSZ ÖDÖN RT. CLUJ, Strada Universităţii (v. Egyetem-u.) No. 3.

Románia legnagyobb posztó, bélé-áru és szabókellékek áruháza olyan olcsón árusít, melyre még nem volt példa a helyi piacon. Óriási választék eredeti angol, valamint belföldi legjobb márkájú férfi ruha, felöltő és télikabát szövetekben. Vételekötelezettség nincs! Saját érdekében tekintse meg raktárunkat és győződjön meg, hogy nálunk csakugyan fél áron vásárolhat

Naftali Samuelly, aki Herzl Tivadar titkára volt, elmondja visszaemlékezéseit a nagy vezérről

Bécs, november 4. A bécsi Duna-... Naftali Samuelly, aki Herzl Tivadar mellett titkároskodott. A hallgatag ember a napokban elmondotta visszaemlékezéseit a nagy vezérről.

Ki hitte volna — kezdte Samuelly — hogy a férfi, akinek emlékét a zsidók milliói tisztelik, különnek, utópistának tartottak annak idején. Ez nem is esoda, hiszen Herzl a kortársainak tudatában úgy élt, mint egy rajongó literátus. Amikor barátai egyszerre azt látták, hogy egy nagy ideálnak a szolgálatában állott, azt mondták róla, hogy élete egyik legnagyobb és legválságosabb tévedését követte el. Hiszen Herzl mielőtt a cionista idea iránt érdeklődött volna, valóságos tipusa volt a kozmopolita világfinak. Elegáns, heinei szellemességgel telített tárcái miatt a legkedveltebb írók egyike volt Bécsben.

Samuelly ezután elmondotta az ismert tény, ami arra vezette Herzl, hogy megterjen a zsidó életbe. A Dreyfus-éset volt az, amely az elegáns, vallási és nemzeti tekintetben teljesen indifferens férfiúból lelkes zsidót csinált. Attól az időtől kezdve Herzlnek egész világképe megváltozott. Éppugy, mint Zola, aki akkor írta lángoló J'accuse-et és Dreyfus lokális eseményéből világeseményt csinált, úgy Herzl is a zsidó kapitány ügyéből zsidó világügyet faragott. A világfi és az irodalmár felfedezte, hogy van egy zsidókérdés, amelynek megoldására ő elhivatott. A nemzeti érzés csak később fejlődött ki benne, az első érzése a megsértett igazságérzet volt.

A zsidóságról és az Oroszországban már létezett cionizmusról Herzl Tivadar, aki pesti zsidó patriciusok leszármazottja volt, alig tudott valamit. Saját lényében sokkal arisztokratább volt, semhogy szükségét érezte volna annak, hogy „leszálljon“ népéhez. Volt egy idő, amikor a zsidókról egészen fölényesen vélekedett: házalók, szatésok, üzerek népe — mondotta és nem tartotta érdemesnek, hogy a zsidó hagyományok és a zsidó kultúra iránt érdeklődjön. Dreyfus esete után azonban Oroszország cionista zsidóhoz fordult, akik nagy intelligenciájú emberek voltak, akik rajongtak a zsidó népet. A kapcsolatok azonban csak akkor mélyültek ki, amikor megjelent a „Judenstaat“, egy könyv, amelyet szerettek és támadtak, amely azonban világsikert jelentett.

Ez a szerzőre nézve is kötelező volt. Herzl szorgalmasan tanulta a zsidó történelmet és a héber nyelvet.

Keresett erre a célra egy megfelelő embert és emegmet ajánlottak — mondotta Samuelly. — Zsidó irodalmat, tanulmányokat tanult velem, majd titkárául fogadtam. Én intéztem egyre terjedelmesebbé váló héber levelezését, amit a világ minden tájáról érkező héber írókra válaszolnia kellett.

Herzl nem annyira szervezőképessége állította a zsidó népi mozgalom élére, mint inkább irányító, uralkodó képességei. Diktatori vonások voltak egyéniségében, hatalmas, gátlást nem ismerő akaratereje valósággal tombolt benne. Még nem lehetett reálmisan látni a palesztinai lehetőségeket, de ő folyton-folyvást, tö-

retlen energiával dolgozott. Ismerjük diplo-máciai munkálkodását és propagandisztikus képességeit. „Minden zsidónak — mondotta akkor Herzl — cionistának kell lennie!“

Akkor mondotta ezt, amikor a zsidó polgárság a fiatal mozgalom felett mo-

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Az Opera műsora. Vasárnap, nov 6 (este): Szünet. Hétfőn, nov. 7: A denevér. Szerda, nov. 9: Othello. Péntek, nov. 11: Tannhauser. Vasárnap, nov. 13 (délután): A denevér. Hétfő, nov. 14: Szimfónikus hangverseny és Scherezade (Balett premier.)

CORSO-MOZGO műsora. Szombat, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor Mo na Lisa. Főszereplők: Willy Forst és Trude v. Molo. Bolváry rendezés. Stolz-zene. Szenzációs nagy matiné a Corso-mozgó-ban. Vasárnap délelőtt 11 órákor a Corso-mozgóban Serlok Holmes izgalmas detektívdráma és Pinty-Ponty vígjáték kerülnek bemutatásra, nagyon olcsó, 10-15 lejes helyárrakkal.

URANIA-MOZGO műsora. Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor: Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: „X 27“. Főszerepekben: Marlene Dietrich, Victor Mac Laglen, Warner Oland. Rendkívüli kém-dráma. Műsoron kívül hangos heti híradó. Paramount-film.

solygott, vagy úgy háritotta el, ahogy a polgár elhárítja a kommunizmust. Mindenki mást Herzl nehézségei elbátortalanítottak volna. De a kiváló ember ismerte kiválóságait és tudta, hogy egyéniségének legfőbb varázsa a meggyőzés ereje és ő élt ezzel a képességével. Pusztán megjelenése már magával ragadta hallgatóit. Vilmos császárt is meg tudta győzni. A császár mondotta annak idején környezetének: „Ez a zsidó egészen más, mint azok, akiket eddig megismertem“.

Herzl az angolok Uganda-telepítési ügye iránt is nagy érdeklődést mutatott. Ez realpolitikai gondolkodásának folyománya volt. — En magam Uganda-ellenes voltam — fejezte be beszélgetését Naftali Samuelly —, mert én történetileg gondolkodtam, viszont Herzl gyakorlatilag és Ugandát azonnal kolonizálni lehetett volna. Persze később ő maga is visszalépett ettől a tervtől.

SELECT-MOZGO műsora. Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor: Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Sárga bárca. Főszerepekben: Elissa Landi, Lionel Barrymore, Laurence Olivier. Nagyszerű zsidó, orosz-tárgyú dráma. Műsoron kívül hangos heti híradó. Fox-film.

ROYAL-MOZGO műsora (Iparkamara új palotájában). Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor: A köpenicki kapitány. Németül beszélő film. A világ legnagyobb beszélőfilmje. Max Adalberttel a címszerepben. Vasárnap d. e. 11-kor matiné: Bojkott (Diákbecsület). Lil Dagover, Teodor Loos, Ralp v. Goth, Karin Evans.

Szinkör-Mozgo műsora. Szombattól egész nap: A hercegnő szabója, Maurice Chevalier, Jeanette Macdonald, Myrna Loy, Charles Ruggles. Rendezte: Rouben Mamoulian. Nov. 9-én, szerdán: Kadétkisasszony. Minden idők legnagyobb német filmoperettje. A főszerepekben: Gustav Fröhlich és Dolly Haas. Rendezte: Bolváry. Zenéjét szerezte: Robert Stolz.

Precizios körzöt, műszereket, külföldi rajzpapírokat vegyen Lepage-nál. Cluj. Kérjen mintát, árajánlatot.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, november 5. Bukarest, 21: Zenekari hangv., utána hírek. Budapest, 9.15: Szalonzenekari hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Cigányzene. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. — 2.45: Hírek. 4: Gyermekóra. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5.30: Zongorahangv. 6: Mit üzen a rádió? 6.30: Fleta-lemezek. 7.05: Horthy Miklósné rádiószozata az inséget szenvedők érdekében. 8.45: Kálmán Imre-est. Fedák Sári, Rella Gabriella és Laurisín Lajos közreműködésével. Bécs, 19.20: Baklanov György énekhangversenye. Breslau, 19: Szór. zene. Stuttgart, 20.30: Filharmónikus hangv. Varsó, 22.05: Chopin-hangv. Milánó, 20.45: Operett. Róma, 20.45: Zenekari hangv. Prága, 21: Katonazene.

APRÓ HIRDETESEK

Egyzseri közlésnél egy szó 8 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 50 szaxaiek kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Nagybányai gesztenyét, aszaltszilvát, szilvaizet szállít szolid ártért Roóz, Tanti de sus, 50 százalék előleg ellenében utánvétel. Fényképészeti cikkek és felvételek kidolgozása előnyösen és kifogástalanul a d'Or illatszertárban, Piata Unirii 6.

Varrónó, elsőrangú francia, és angol munkás vállalkozó nagyon olcsón a legkülönböleg fazonok készítését, csakis saját lakásán: Str. Tunarilor 13 a. (volt Zapo-lya ucca), ajtó 2.

Rákóczi-úton 114 szám alatt teljes be-rendezéssel és lakással jömeneteli fűszert-üzlet azonnal kiadó. Értekezni lehet Str. Masinistilor 6. Budaynál.

Naponta frissen fejt kóser tenén- és bivalytej (házhoz szállítva is), valamint tejszín, tejföl, vaj és túró kapható Schwartz Ignác-nál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott vegetárius koszt — kihirdásra is — kapható. Csak mearendelésre.

Különböző használt butorok, háztartási cikkek és női varrógép olcsó áron eladó. Brassai u. 10., hátul az udvarban.

Nagy udvari raktárhelyiség kiadó. C. Regele Ferdinand 82. Értekezni ugyanott Lébéknél.

Keresek két, esetleg három szoba kony-hás belvárosi lakást 15-re. Leveleket „Olcsó lakás“ jellegre a kiadóba.

Jobb családból való zsidó leány, jó tud főzni és nagyon megbízható, uri csalá-dhoz ajánlkozók. Cim: Regele Ferdinand 3., ajtó 10.

Zsidó fiatalember chimis, rase tanítá-sát vállalja koszt, vagy lakás ellenében. Lebovits Izrael, Str. Pata 170.

Tanulóleány felvétetik Zádor-szaloc-ban, Str. Gojdu (v. Gróf Kun u.) 1. szám.

Fűszerüzletnek, liszt és terményüzlet-nek vagy bodegának forgalmas uccában kiadó üzlethelyiség, nagy borpincének használható pincével. Cim Cal. Motilor 94. sz.

Advertisement for ZEPHIR 10 kgr. fával 24 órán át. Includes image of a stove and text: Ez az a kályha, amely az Ön szobáját fűti. Szántó Dezső és Fia. redőny és kályhagyártól Oradea. Lerakat: Bárzel vasúzet, Cluj Széchenyi-tér

TELEFON 5-66. RO (AZ IPARKA) MA, szomb PR A köpö Cimszerépó beszélő film szeg Legu JÖN: Boldo világhírű operetije) Perry, Alex

Kolozsvá utánja. A tél vári Zsidó Nő ven, beindítja és a hó 6-án, táncsal egybek Newyork telje nagyvárosi tél hírneves „Ro szolgáltatni. delme szegény pését fogja szc városzerte fok mog. A rendez lepetéssel gon idei teadélután gyenek, mint a teadélutánok j rendezvény a ke kkor a fiatalág mat a legjobban

Tiz-tiz évi a bailesti pénzh- lentik: A craio hirdetett itélet pénzhamisítók nyomdászát és t nelt, Dumitru C out 10—10 évi Bródy Lili — népszerűvé vált regénye a mai Athenaeum 68 i rozatában. Egy minden könyvk ninos. Lepage-n kötetes szenzáci

Olcsó zenemű pegenál antikvá hatetlen olcsón, árolhat. Vidé joggal küld. Lep

Schalom A könyvkiadó kiad nagyszabású reg pán az egyes em ködését ecseteli epikai szélesség eszmei áramlatok átalakulások mo vése emellett oly az olvasó nem hűvösen mérlege regadja az esemé fordítását a szer Janka végezte, a dos munkája. A vasszal megjele epikai mű, a le sebb kép a mai propaganda a bol vitáirat a bolsev formán megértő, iránt. Most jelt kötet. Ebben a kö a mindenható cá hanyatlásának id zottak jajveszéke tak átközódásait bűnök és kicsapo a pusztulásba. A bor sorsába beles polgárcsalád sors metszik egymást, meg egy korszak okáit. Ara ennek 225 lej. Kapható desben, vagy a Kolozsvár. Kérje könyvvelnek jegyzé

HIREK

TELEFON 5-66. **Royal-Mozgó** 5-66. (AZ IPARKAMARA UJ PALOTÁJÁBAN)

MA, szombaton d. u. 3, 5, 7, 9-kor PROZA-PREMIER:

A köpenicki kapitány

Cimszereplő: Max Adalbert. Németül beszélő film a világ legnagyobb színhárosságáról. Legújabb Fox-journal.

JÖN: Boldog szívek (Abraham Pál világhírű magyar zeneszerző operettje) Schreider Magda, Lee Perry, Alexander Georg és Hermann Thimiggel

Vasárnap d. e. 11-kor matiné: Bojkott (Diákbecsület). Lil Dagover, Teodor Loos, Ralph v. Molo, Karin Evans. WESTERN ELECTRIC BESZÉLŐGÉP. Helyárak: 3 órákor minden jegy 20 ef, 5, 7, 9 órákor 15, 20, 25, 30 és 35 lej.

Kolozsvári Zsidó Nőegylet teadélutánja. A téli évad küszöbén a Kolozsvári Zsidó Nőegylet, hagyományaihoz híven, beindítja téli jótékonyági akcióját és a hó 6-án, vasárnap délután 5 órákor táncral egybekötött teadélután rendez a Newyork teljesen átalakított, elegáns, nagyvárosi télikertjében, ahol ezuttal a hírneves „Rozetti”-jazz fogja a zenét szolgáltatni. A teadélután tiszta jövőne szegénysorsu gyermekek segélyezését fogja szolgálni. A teadélután iránt várososszerte fokozott érdeklődés nyilvánul meg. A rendezőség ugyanis számos megfontolással gondoskodott arról, hogy az éjszakai teadélutánok még népszerűbbek legyenek, mint a tavalyiak. Eltekintve a teadélutánok jótékonyági céljától, ez a rendezvény a kevés alkalmak egyike, amikor a fiatalok a vasárnap délután unalmat a legjobban elűzheti.

Tíz-tíz évi kényszermunkára ítélték a bailesti pénzhamisítókat. Bukarestből jelentik: A craiovai törvényszék tegnap hirdetett ítéletet a bailestiji 100 lejes pénzhamisítók ügyében. Szabó Lajos nyomászt és tettestársait: Bredan Ioan, Dumitru Cazaciut és Ioan Cirasescut 10-10 évi kényszermunkára ítélték.

Bródy Lili — A Manei. A gyorsan népszerűvé vált fiatal írónő friss, úde regénye a mai budapesti lányról. Az Athenaeum 68 Leles diszvásonkötésű sorozatában. Egy kötet 3-400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol árnos, Lepage-nál Kolozsvár. Kérje a 12 kötetes szenzációs sorozat jegyzékét.

Olcsó zeneműhét! Nov. 3-10-ig Lepage-nál antikvár és új zeneműveket hízeltek olcsón, 3-5-10 lejért is vásárolhat. Vidékre utánvétellel cserélési jeggel küld. Lepage Cluj.

Schalom Asch: Özönvíz. (Káldor-könyvkiadó kiadása). A világhírű író a nagyszabású regénytrilógiában nem csupán az egyes ember lelki világát és fejlődését eseteli mesteri módon, hanem epikai szélességgel vázolja fel a nagy eszmei áramlatok harcosait, a társadalmi átalakulások mozgató erőt is. Mesészővése emellett oly izgatón érdekes, hogy az olvasó nem is tudja a történeteket hívősen mérlegelni, annyira magával ragadja az események áradata. A trilógia fordítását a szerző kívánságára Gergely Janka végezte, akinek ez kiválóan gondos munkája. A Moszkva kötet már tavasszal megjelent. A leghatalmasabb epikai mű, a legmegragadóbb, legszínesebb kép a mai Oroszországról. Nem propaganda a bolsevizmus mellett és nem vitairat a bolsevizmus ellen, hanem egyformán megértő, átérző barát és ellenség iránt. Most jelent meg a „Pétervár” kötet. Ebben a kötetben látjuk Pétervárt, a mindenható cárok városát, jelentősége hanyatlásának idején, ahogy a megkínzottak jajveszékélésével és az elnyomottak átkozódásaival szemben süketen, búnik és kicsapongások közepette rohan a pusztulásba. A hanyatló cári birodalom sorsába beleszövődik két tekintélyes polgárcsalád sorsa és ahol a tragédiák metszik egymást, megrendülten érezzük meg egy korszak hanyatlásának végső óráit. Ara ennek is fűzve 168 lej, köve 225 lej. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál Kolozsvár. Kérje a Káldor könyvkiadó könyveinek jegyzékét.



Jó lámpa - olcsó világítás

„OLCSÓ” LÁMPA DRAGA VILÁGÍTÁS

A SILÁNY LÁMPA ÁRÁN CSAK FILLEREKET TAKARITHATUNK MEG DE AZ ÁRAM-SZÁMLÁN AZT TIZSZERESÉN FIZETJÜK RA

OLCSÓ FÉNYT VÁSÁROLJON NE „OLCSÓ” LÁMPÁT!

VEGYÜK TEHÁT CSAK A TÖKÉLETES, FÉNYERŐS, GAZDASÁGOS

TUNGSRAM IZZÓLÁMPÁT

A szövetségi kormány a svájci nemzeti tanács elé terjesztette az új költségvetést. Genfből jelentik: A szövetségi kormány a nemzeti tanács elé terjesztette a költségvetést. Az előirányzat bevételekben 371, kiadásokban 442 millió svájci frank.

Orvosi hír. Dr. Fenichel Mór belgyógyász, a cluji Zsidó Kórház igazgató-főorvosa rendelőjét áthelyezte str. Iuliu Maniu (v. Szentegyház uca) 11. szám alá.

Ügyvédi hír. Dr. Krausz Zsigmond ügyvéd irodáját Piata Mihai Viteazul 3. szám alá helyezte át.

Egy anya kerestetik. Nagyváradai tudósítónk írja: A váradai kongresszusi hitközség fiúárvaházában nevelkedik egy okos, kedves, jómódoru kisfiú: Zuckermann Sándor. Ezidén a zsidó hitközség úgynevezett „Ausspitz”-iskolájának második osztályába jár, kiváló tanuló. Az árvaház minden növendékének van valakije, hozzátartozója, rokona, csak éppen Zuckermann Sándor rokonairól, a gyermek anyakönyvi lapján semmi feljegyzés. A gyermek anyjáról, Zuckermann Helénről legutóbb — úgy hat-hét évvel ezelőtt — jött hír Szatmárról. Állást keresett, de nem tudott elhelyezkedni. Innen Margittára került Brüder Ignácékhoz, ahol néhány hónapot töltött. 1924 okt. ber 26-án már a váradai bábaképzőben találjuk Zuckermann Helént, aki itt adott életet Sándor fiacskájának. Amikor ki került gyermekével a bábaképzőből, nem tudott mihez kezdeni. A gyermek megbetegedett és sikerült neki a váradai gyermekórházban elhelyezkednie. Amikor a gyermek néhány hónap múlva felgyógyult, az anyja nem jelentkezett érte. A gyermek azóta is anyátlanul él. Dr. Rácz Miksa kórházi főorvos közbenjárására a két zsidó hitközség egy asszony gondozására bízta a gyermeket, aki 1930 óta a hitközségi fiúárvaházban nyert elhelyezést. Közben éveken át keresték a jótékonyági intézetek a gyermek anyját, akit azonban nem sikerült megtalálni. Nem azért keresik, hogy visszaadják neki, de tudni kell adminisztratív okokból is, kik a hozzátartozói. A kongresszusi hitközség árvaháza ezután kéri mindazokat, akik felvilágosítást tudnának adni Zuckermann Sándor édesanyjáról, vagy rokonairól, közöljék információikat e cím alatt: Orfelinatul de Baieti, evr (Izraeli ta fiúárvaház) Oradea, Str. Episcopul Pavel 28.

Uj bankjegyeket hoz forgalomba a braziliai kormány. Londonból jelentik: A braziliai kormány új bankjegyek forgalomba hozatalát határozta el. Az új bankjegyeken Yolanda Pereira, Brazília két év előtti szépségkirálynője akit több Miss Universenak választottak meg, képe lesz látható.

A „Szniff ironi” ideiglenes bizottsága szombat este 8 órákor tart ülést a szövet ség főtéri helyiségében. Este 9 órákor a Szniff ironi plenáris ülést tart, amelyre ezuton is meghívja összes tagjait.

Hősök, tudósok, emberek. Az utolsó 70 év története életrajzokban. 512 oldal. Ju hász Vilmos és Kovács György kitűnő munkája. 147 lej Lepage-nál Kolozsvár, vidékre utánvétellel franco. Kérje az új könyvek jegyzékét.

Számos női bajaál a természetes „Ferenc József keserűviz használata vég telenül nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészefti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazták. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Elnökválasztás. Besztercei tudósítónk jelenti: A besztercei zsidó hitközség legutóbb megejtett választása alkalmával nagy többséggel Godel Salamont választotta elnökül. A köztisztelőben álló férfít hívei meleg ovációkban részesítették.

Meghalt Gertrud Bindernagel német operaénekeső, aki ellen férje revolveres merényletet követett el. Berlinből jelentik: Gertrud Bindernagel, a charlottenburgi opera énekeső, aki ellen férje revolveres merényletet követett el s aki ez alkalommal súlyosan megsebesült, embo-liában meghalt.

Lezuhant egy nemzeti szocialista propaganda-repülőgép Németországban. Berlinből jelentik: Algau határában egy nemzeti szocialista propagandauton levő repülőgép Friedrichshafenből jövet hó-zivatarba került. Erős szélrohamok a gépet nekivágták egy gyárkéménynek, mire lezuhant. A gép két utasa súlyos sebekkel került kórházba.

Az Erdélyi Zsidó Diákszövetség is merkedési estélye. Ezuttal hozzuk a n. b. ismerőseink és pártfogóink tudomására, hogy a szokásos ismerkedési estűnket az egyetemű év késői kezdete, valamint intézményünk késői megnyitása folytán el kellett halasztanunk. Efolytán ismerkedési estűnket csak november 12-én este kilenckor tartjuk meg a Salom Klub összes termeiben.

Aki könyvet igazán olcsón akar venni nov. 3-10-ig Lepage-nál magyar, német, francia könyveket mélyen leszállított áron vehet. Vidékre cserejeggel rendelhetnek tetszés szerinti összegért. Jegyzék küld Lepage Cluj.

Zsidó Diákszövetség hírei. Az Erdélyi Zsidó Diákszövetség előkészítő bizottságának sikerült az általános statutáris kérdésekben egy egységes platformra jutni. Ezekután az előkészítő bizottság folyó hó 10-re általános közgyűlést hív össze a Menza Széchenyi tér 6. sz. alatti helyiségbe. A közgyűlés napirendjén a következő pontok fognak szerepelni: 1. Az előkészítő bizottság referátuma, 2. Statutumok megszavazása, 3. Vezetőség megválasztása, 4. Esetleges propezióciók. Kérjük kolegáinkat a közgyűlésen pontosan megjelenni. Közgyűlés kezdete este 9 órákor. Előkészítő bizottság.

A világ legmodernebb története: Wells: Nagy világtörténet 2400 lej helyett, könyvnap kiadás 800 oldal, 300 képpel fűzve 130 lej, vaszonkötésbe 175 lej LEPAGE-nál Kolozsvár. Vidékre utánvétellel, portómentesen. Kérje az olcsó könyvek jegyzékét LEPAGE-tól.

A négy pajtás című szenzációs té máju film kerül bemutatásra az Építőmunkás-mozgóban. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor. Hétfőn, szerdán 6 és 8 órákor. Főszerepekben: Janet Gayna, Charles Farrel és Majirite White. Műsor előtt a legújabb Fox Hirdadó.

Vicki Baum Helén doktorkisasszony. Vicki Baum a mai Németország legolvasottabb írónője, a „Helén” Németország legnagyobb regénysikere. Az Athenaeum 68 lejes diszvásonkötésű sorozatában. Egy kötet 3-400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs Lepage-nál Kolozsvár. Kérje a 12 kötetes szenzációs sorozat jegyzékét.

Megnyílt a lengyel parlament őszi ülészaka. Varsóból jelentik: A lengyel szejm őszi ülészaka megnyílt. Kormány részről betérjesztették az új költségvetést.

November 6-tól tizennégy napon át tilos minden nyilvános politikai gyűlés Németországban. Berlinből jelentik: Elnöki rendelet jelent meg, amely a birodalmi gyűlési választások napjától, november 6-tól számítva 14 napon át betilt minden nyilvános politikai gyűlést.

Utolérhetetlen olcsó árak!
Legmodernebb, szolid kiviteű ebédlők, hálók, uri és kombinált szobák, rekamer és ülőbutorok, butorszövetek.
Nagy választék.
Transilvania Butorgyár Str. Memorandului 1.

bbé ilyen
példa
incs!
SOR
er 5.
hangv., utána
nekari hangv.
nyzene. 12.25:
időjárás.
4.45: Pontos
Zongorahangv.
Fleta-lemezek.
Hioszózata az
n. 8.45: Kál.
Relle Gab.
szremüködésé.
György ének-
nikus hangv.
v.
angv.
ESEH
8 lej, vas-
sebb apré-
esőknek 80
hirdetések
és levelet
portóbélyeg
szaltszilvát,
Roóz, Tanti
nében után-
vételek ki-
ástanul a
mirii 6.
és angol
n a legkü-
sakis sajtó
(volt Zapo-
teljes be-
elő fűszer-
lehet Str.
tenén- és
valamint
kapható
Filipescu
vegetárius
atá. Csak
háztartási
ron eladó.
an.
kiadó. C.
ugyanótt
oba köny-
veleket
ány, jó
uri esz-
erdináná
e tanítá-
lleneben.
szaloc-
l. szám.
nyüzlet-
uccában
incének
Motiter

UJ KELET *Legújabb hírek*

„Külföldön amugy is tudják már, hogy Románia pénzügyei és valutája súlyos helyzetben vannak“

Madgearu szerint nincs más út, mint Genf útján visszazerezni Románia hitelét. A genfi megállapodás és az 1933 évi költségvetés körül fognak a parlament őszi szessziója alatt a kormány és ellenzék között harcok lezajlani

Bucuresti-Bukarest, november 4. (Az Uj Kelet tud.) A kormány gazdasági delegációja tegnap este folytatta tanácskozásait a miniszterelnökségen a genfi jegyzőkönyvvel kapcsolatban. A tanácskozásnak igen nagy az anyaga, számos jegyzőkönyvet és okiratot kell át tanulmányozni. Miután a Népszövetség pénzügyi bizottsága november 14-én ül össze, a kormány gazdasági bizottsága sürgősen kell hogy döntsön és valószínűleg még a mai nap folyamán a minisztertanács elé terjeszti határozatát.

A tanácskozás után az újságírók megkérdezték a miniszterelnököt, ki fogja képviselni Romániát a további genfi tárgyalásokon. Maniu azt válaszolta, hogy erre nézve még nem történt döntés. Lehet, hogy csak írásban fogja a kormány álláspontját a Népszövetséggel közölni. A lapok ebből arra következtetnek, hogy a kormány magáévá teszi a genfi jegyzőkönyvet és erről írásban fogja értesíteni a Népszövetség pénzügyi bizottságát.

Miért került újra szőnyegre a genfi jegyzőkönyv

Ismeretes, hogy a Vaida-kormány annak idején egyhangulag a genfi egyezmény visszautasítását mellett foglalt állást. A minisztertanács, amely ezt a határozatot hozta, Maniu Gyula is részt vett, pártelnöki minőségében. Ha Maniu akkor ellenezte a Népszövetséggel való együttműködést, miért került most mégis szőnyegre ez a kérdés? Megváltozott időközben az álláspontja? Egyelőre nem lehet határozott választ adni erre a kérdésre, mert Maniu még nem nyilatkozott. A kormány gazdasági bizottságának eddigi üléseit Madgearu expozéja, valamint Mirto és Mihalache hozzászólásai töltötték ki.

Mirto nem foglalt állást a genfi jegyzőkönyvvel szemben, csupán néhány felvilágosítást kért. Ami már most Mihalachet illeti, a belügyminiszter nagy beszédben vizsgálta az ország gazdasági és pénzügyi helyzetét és rámutatott a Genffel való együttműködés előnyeire és hátrányaira egyaránt. Végül is oda-konkludált, hogy sok kiút nincs a mai helyzetből és hogy a Genffel való együttműködést ki kell próbálni, mielőtt más utra lépne a kormány gazdasági politikájára.

Bizalom és hitel nélkül elkerülhetetlen a román valuta összeomlása

Madgearu öt órán keresztül ismertette a genfi megállapodást. Mindenekelőtt is kihangsúlyozta, hogy nem ő volt az, aki a Genffel való együttműködést tanácsolta a kormánynak. Miután azonban a Vaidakabinet erre az utra lépett, nem marad más hátra, mint ennek levonni a végső konzekvenciáit. Románia most már amugy sem titkolhatja, hogy pénzügyi és valutáris helyzete egyaránt súlyos. A Bukarestben járt szakértőknek alkalmuk volt erről meggyőződni. A Romániával szembeni bizalom még nem omlott össze teljesen. Am a genfi utról való lemondás maradványát is eltüntetné annak a bizalomnak, amellyel a külföld Romániával szemben viseltetik. Bizalom és hitel nélkül pedig elkerülhetetlen lesz a román valuta összeomlása is.

— Természetes dolog — mondotta Madgearu —, hogy a Genffel való megállapodás nem kell hogy behódolást jelentessen. Oda kell hatnunk, hogy Genf enyhíten a feltételeken. Mindenesetre a szakértők kiküldése nem jelent ellenérzést is, ahogyan ezt a megállapodás elfogadása is. A szakértők vélemények a kormány intézkedéseit. Ha pedig a kormány ezt a véleményt nem veszi figyelembe, legfeljebb jelentést készítenek róla s a gyakorlati élet mutatja meg,

hogy kinek volt igaza: a szakértőknek, vagy a kormánynak.

Az ellenzék kampányt indít a költségvetés amputálásá ellen

Madgearu megnyugtatói ellenére is voltak hangok a kormányban és különösen a nemzeti parasztpártban, a genfi megállapodás ellen. Az ellenzéki pártok ugyanis a külföldi szakértők elfogadásának kérdéséből akarnak mindenképp elöl is tőkét kovácsolni a kormány ellen. A külföldi szakértők nem szimpatikusak a sovén hajlamú román közvéleménnyel. Nem lesz nehéz tehát a szakértőkkel kötött kormányt ezelőtt a közvélemény előtt befektetni. És ha csak a genfi megállapodásról volna szó, őszel a parlamentben... Nem szabad elfelejteni, hogy sor kerül az 1933. évi költségvetésre is, amely a tragikus pénzügyi helyzetre való tekintettel redukált költségvetés lesz és amellyel kapcsolatosan a kormány egy a tisztviselők számát, mint a tisztviselői fizetéseket és nyugdíjakat redukálni

fojja. Az ellenzék viszont teljes erejéből és a demagógia minden eszközeinek igénybevételével harcolni fog a költségvetés amputálása ellen. Követelni fogják, hogy a kormány precízrozza világosan és félre nem érthetően: milyen intézkedéseket kíván foganatosítani a pénzügyi és gazdasági helyzet megjavítása érdekében, miután a költségvetés egyszerű redukálását semilyen szempontból nem lehet szanalásnak nevezni...?

Végül felmerült az utóbbi napokban egy újabb komplikáció lehetősége is. Az egyik bukaresti mezőgazdasági hitelintézet kérését nyújtott be a legfőbb semmitőszékhez annak megállapítására, hogy a mezőgazdasági tartozások konverziójáról szóló törvény alkotmányellenes. Mi történik, ha a semmitőszék helyt ad ennek a kérésnek? Hogyan fogja a kormány a mezőgazdasági tartozások kínos kérdését rendeztetni? Ime a problémák egész serege. Megoldásuk súlyos feladatok elé állítja a Titulescu külügyministerségével amugyis meghandicapelt kormányt.

Paul Boncour a leszerelési világkonferencia elnöksége elé terjesztette a legújabb francia javaslatot

Az angol külügyminiszter a jövő héten terjeszti elő Anglia ellenjavaslatát

London, november 4. Sir John Simon angol külügyminiszter a jövő hét folyamán Genfben a leszerelési világkonferencia elnökségi ülésén a francia leszerelési tervezettel kapcsolatban előterjeszti Anglia álláspontját és az angol ellenjavaslatokat.

Egyidejű jelentés szerint Paul Bon-

cour megérkezett Genfben s egy óra hosszat tárgyalást folytatott Hendersonnal. Ma délelőtt a leszerelési világkonferencia elnöksége rendkívüli ülést tart, amelyen a francia külügyminiszter elő fogja terjeszteni a francia leszerelési tervezetet.

Beck új lengyel külügyminiszter nem fogja képviselni a román érdekeket

az orosz-román megnemtámadási szerződés megkötésénél

Bucuresti-Bukarest, november 4. (Az Uj Kelet tud.) A politikai élet homlokterében a lengyel külügyminiszterváltás áll. A lapok megláthatják, hogy Zaleszky már egy éve csak névlegesen vezette a lengyel külügyeket, azoknak tényleges vezetője Beck ezredes államtitkár volt.

Miután most Beck lesz a külügyminisz-

ter, aligha lehet szó a lengyel külpolitikai irány valamelyes megváltozásáról és elsősorban az orosz kérdésben más magatartásról. Kétségtelen, hogy a lengyelek aláírják a megnemtámadási szerződést és ebben a kérdésben Beck sokkal kevésbé fogja tekintetbe venni a román szempontokat, mint azt Zaleszky tette volna.

Betyárvilág Calarasiban

ismét tűzharc volt csendőrök és szökött fegyencnek között

Bucuresti-Bukarest, november 4. (Az Uj Kelet tud.) Calarasiból jelentik: Orhei fogházából megszökött néhány hónappal ezelőtt 5 rabló, akik számos gyilkosságot követtek el. A rablók közül hármat nemsokára elfogtak, a másik kettő Iosup és Bieru, eltűntek. A csendőrséghez most jelentés érkezett, hogy a két gyilkos Selistea Nouă köz-

ségben rejtőzik egyikük sógoránál. Megerősített csendőrosztag vette körül a házat és tényleg ott találták a két rablót, akik a padlásra menekültek és puskatűzzel fogadták a csendőröket. Egy csendőr súlyosan megsebesült. A két rabló azután az éjszaka sötétjében a házigazda segítségével a kerteken át elmenekült. Iosup véres kabátját meg-



találtak a padlásán és így valószínű, hogy ő is megsebesült, úgy, hogy remélik, hamarosan sikerül kézrekeríteni.

Az új csehszlovák kormány bemutatkozott a parlamentben

Prága, november 4. Malypetr kormányt bemutatkozott a csehszlovák képviselőházban. A kommunisták zajos tüntetést rendeztek a kormány ellen s állandó közbeszólásokkal zavarták a miniszterelnök által előterjesztett kormányprogramot. Malypetr hangoztatta, hogy kormányának feladata az államháztartás egyensúlyba hozása, a költségvetési nagy deficit kiűzöbölése takarékosági rendszabályokkal. A miniszterelnök bejelentette a parlamentnek a takarékosági biztos közeli ki-nevezését. A képviselőház új elnökét megválasztották Stanek Ferenc agrárpárti képviselő személyében.

Szétküldték a meghívókat a világgazdasági konferenciára

Genf, november 4. A népszövetségi titkárság szétküldte a meghívókat a kormányokhoz a Londonban előreláthatólag februárban kezdődő világgazdasági konferenciára. Összesen 67 államhoz intéztek meghívást.

Herriot Madridból Toulouseba utazott a radikális szoc alisták kongresszusára

Párizs, november 4. Herriot San Sebastianból a spanyol határ átlépése előtt táviratot intézett Azzana spanyol miniszterelnökhöz, melyben köszönetet mondott spanyolországi meleg fogadtatásáért. A francia miniszterelnök a határ állomáson kiszállt a vonatból s gépkocsin folytatta útját Toulouseba ahol a radikális szocialista párt rendez évi kongresszusának megnyitóján résztvev.

LUDVIG SATZ ÉS TARSUATA ERDÉLYBE JÖN. Ludvig Satz, a hírneves jiddis drámai színész a közeljövőben negyven tagú társulatával Erdélybe érkezik. A társulat, amely Bukarestben nagy sikereket aratott, drámát és operettet játszik. Főerőssége az operett-együttesnek Mayer Picus, aki nemzetközi relációkban is kiváló. A társulat igazgatójának megbízottja a napokban Kolozsvárra érkezik, hogy a színházakkal az előadásokra nézve megállapodásokat kössön.

Zsebiámpához és rádióhoz csak

DURA-elemet

használd!

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Telefon 9-77.

Taxa postală
plătită în nu
No 224.715 9

da Baron L. P.
Telefon: 9-77.
Havonta 116.
évre 500, egész
földre: Havon
félővre 6, egész
detések díjazá
KELET" az
asidóság egye
keink utányi
rás megjelölés

A Titulescu

Kétféle minis

niában.

Az egyik a M

gedélyeztet max

A másik az

fizetés: havi 10

Mondanunk se

fizetés egyedül

jár ki. Neki vis

különböző miből

gyogóan Román

st, moritzi bobs

kor, a nizai kar

gyönyörű, de kö

Persze külügy

ése súlyos akad

lesskálajú rep

álláshalmozási

fizetést nem leh

a törvény nem i

ter és miniszter

De Titulescu

akadályokat is

két ilyen közön

fennakadna. A

beírta tehát:

bet külügyminisz

A londoni köv

Titulescu-fizetést

A külügyminis

fogja a miniszter

Ami ugyancsa

annál inkább me

Mert az, hogy

gón reprezentál

napot Romániába

éri az országnak

Függetlenül a f

álláshalmozási t

állatalan embere

nyeveti.

Az Ingadozo

Jugoszláviában

van.

Remélhetőleg ne

A lázadás szelle

gon végigsüvít, id

tölti el a diktatúr

A problémák, m

oldani nem lehet,

bizonyulni a dikta

A diktátorok, ak

hogy a történelmi

ságok úgy vé

mint a bakakaplár

ják magukat a do

vel.

A folyton megis

gok arra vallanak,

tatura immár szív

önmagától, ha ne

vendőjét kilátástal

lyekkel teletüzdelte

Legalább is erre

zései, melyekkel

és formákat igyek

nak, bizonytalansá

kétségbesésének.

A jugoszláv dik

diktatúrák közül va

meddőségre voltak

Az olasz és az or

egy, vagy több nag

tehetségek elemek

a közvéleménynek

zömbösöket is magá

A jugoszláv dik

kezdetekben a dics

diktatúrára emlé

mény, se tehetség

csak a nyers és b

politikai rendőrség

nak hajszája, akik

főleg a Balkánon a

ökölcsi emelkedés

érzések és politika

hijával vannak.

Most ez a diktatú

zik. Szeretne egy

egyeztet kötni, mely

között bitosítaná sz

megvédené a terjed

lannak látszó lázadá

Hogy ez sikerülni

diktatúrának, kétség